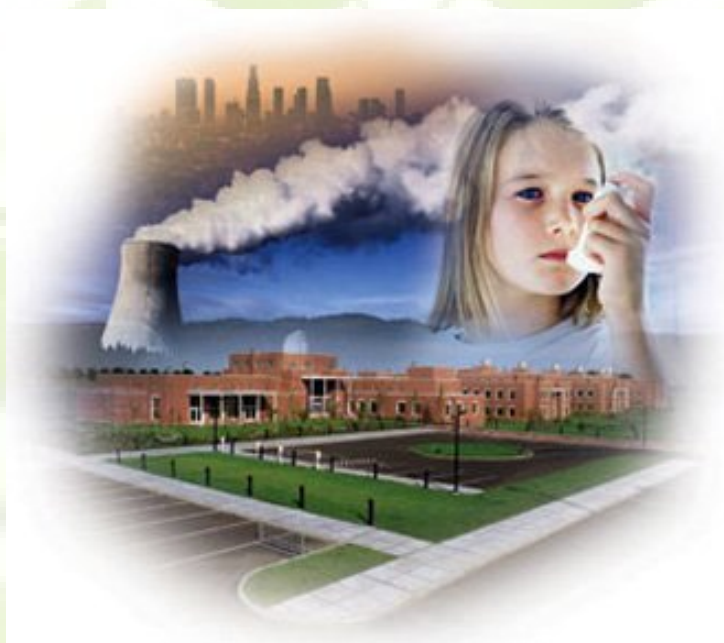

ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ВІДДІЛ

ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ – ІНДИКАТОР ЕКОЛОГІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК ЛІТЕРАТУРИ

Запоріжжя

2018

3–46 **Здоров'я населення – індикатор екологічного** благополуччя :
бібліографічний покажчик літератури / уклад. О. М. Довженко ; НБ
ЗДМУ. – Запоріжжя, 2018. – 40 с.

Бібліографічний покажчик містить різноманітні види та типи документів з фонду бібліотеки ЗДМУ. Матеріал у ньому подається за тематичними розділами. Видання адресовано студентам, викладачам, науковцям та всім, хто прагне більш детального вивчення взаємодії людини з багатофакторної середовищем її проживання, закономірності відповідної реакції організму на зовнішні середовищні впливу, етіологія, патогенез, клініка та маркери екологічно обумовлених патологічних станів.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
ВПЛИВ ДОВКІЛЛЯ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ	6
ФІЗИЧНЕ ЗАБРУДНЕННЯ.....	16
АКУСТИЧНЕ ЗАБРУДНЕННЯ.....	16
ЕЛЕКТРОМАГНІТНЕ ЗАБРУДНЕННЯ	16
РАДІОАКТИВНЕ ЗАБРУДНЕННЯ	17
ХІМІЧНЕ ЗАБРУДНЕННЯ.....	19
ВПЛИВ ВАЖКИХ МЕТАЛІВ.....	19
ЗАБРУДНЕННЯ ВОДИ	21
ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРИ	24
ЗАБРУДНЕННЯ ГРУНТУ	28
ЕКОЛОГІЯ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	29
ЕКОЛОГІЧНА ОПТИМІЗАЦІЯ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	32
АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК.....	35

ПЕРЕДМОВА

Суспільство та навколишнє середовище настільки взаємозв'язані, що їх важко відділити одне від одного. Людство створює та підтримує певні форми екосистем, направлені на досягнення цілей, необхідних людям. Зазвичай під екосистемою розуміють природний феномен, в якому живі організми взаємодіють з неживим середовищем за певними законами.

Людина є кінцевою ланкою чисельних ланцюгів живлення, у якій сама втручається під час господарської діяльності, включаючи до біологічного кругообігу екологічних систем нові хімічні засоби. Багато хімічних речовин, що мають кумулятивні властивості, накопичуються в кожному наступному ланцюзі живлення і найбільшою мірою – в організмі людини, порушуючи при цьому обмінні процеси.

Вміст хімічних елементів у природних сферах теж впливає на здоров'я людини. Наприклад, в "м'якій" воді мало кальцію, магнію, ванадію, які виконують захисні функції по відношенню до серцево-судинної системи. Вживання питної води з вмістом фтору менше ніж 1 мг/л призводить до карієсу зубів. На розвиток ендемії зобу, окрім йоду, впливає нестача у воді і фунті брому, кобальту, міді, цинку, барію, марганцю, бору та надлишок стронцію.

В останнє десятиріччя збільшилася кількість алергічних захворювань, гострих респіраторних вірусних інфекцій, захворювань на грип. Головна причина – забруднення атмосфери. Вірус діє на фоні високої забрудненості хімічними канцерогенами, що збільшує його дію.

Злоякісні новоутворення виникають внаслідок опромінювання та з інших причин. Онкогени потрапляють до організму різними шляхами. У живому організмі різні органи по-різному реагують на радіонукліди та онкогени.

На стан здоров'я значно впливають штучні стійкі органічні забруднювачі (СОЗ), які втручаються в дію гормональної ендокринної системи чи навіть руйнують її. Наслідками є затримання розумового розвитку, репродуктивні проблеми, онкозахворювання тощо. СОЗ не розчиняються у воді, накопичуються у харчовому ланцюгу, стійкі у природному середовищі. Вони мають спорідненість із жировою тканиною живих організмів.

Більшість несприятливих екологічних факторів переносяться з водою: з'єднання важких металів, шкідливі органічні домішки та бактерій, солі, хлор. Хлор володіє як канцерогенними так і мутагенними властивостями. 80% нашої питної води небезпечні для здоров'я.

Вкрай небезпечні для здоров'я забруднення ґрунту, особливо промисловими і побутовими відходами, радіоактивними речовинами, гербіцидами та ін. Об'єми цих відходів у нашій країні в 1,5–2 рази більші, ніж в інших країнах.

Дуже небезпечні у сучасному світі чужорідні хімічні речовини – ксенобіотики. Небезпечні робочі контакти з ксенобіотиками, спровоковані добуванням корисних копалин, синтезом нових речовин, викидами та відходами, використанням лаків та фарб, зварювальними роботами, гальванікою. А тому з'явилися нові захворювання, а ті захворювання, що раніше зустрічались рідко, стали діагностуватись частіше. Особливо "прогресуюча" група – серцево-судинні захворювання. І настав час термінологічно визначити групи хімічних хвороб, бо їх стимули – конкретні ксенобіотики. Це хвороби,

викликані важкими металами, стійкими органічними забруднювачами, пестицидами. Відповіддю природи на некоректне ставлення до неї є індукція патологічних процесів, дезадаптаційні реакції, патоморфоз відомих хвороб і поява нових, власне екологічних захворювань.

ВПЛИВ ДОВКІЛЛЯ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

1. Андрусишина І. М. Мікроелементози в Україні (до проблеми використання спектральних методів для оцінки екологічно та професійно обумовлених порушень мінерального обміну у людини) / І. М. Андрусишина, О. Г. Лампека, І. О. Голуб // Наук. журн. МОЗ України. – 2013. – № 3. – С. 136 – 146.
  2. Антипкін Ю. Г. Вплив факторів навколишнього середовища на стан здоров'я дітей раннього віку / Ю. Г. Антипкін, Ю. Г. Резніченко, М. О. Ярцева // Перинатологія і педіатрія. – 2012. – № 1. – С. 48 – 51.
  3. Антоненко А. М. Фактори навколишнього середовища як чинники ризику патології щитоподібної залози (перше повідомлення) / А. М. Антоненко, М. М. Коршун // Довкілля та здоров'я. – 2016. – № 3. – С. 74 – 79.
  4. Бабієнко В. В. Особливості фізичного розвитку у дітей, що проживають в екологічно несприятливих умовах / В. В. Бабієнко // Укр. морфол. альм. – 2013. – Т. 11, № 1. – С. 6–8.
  5. Белецкая Э. Н. Формирование остеопатий: эколого–гигиенические аспекты проблемы на современном этапе / Э. Н. Белецкая, О. В. Безуб, В. В. Околова // Мед. перспективы. – 2015. – Т. 20, № 2. – С. 100 – 108.
  6. Бердник О. В. Здоровье населения как критериальная характеристика его качества / О. В. Бердник, О. В. Добрянская, О. П. Рудницкая // Довкілля та здоров'я. – 2018. – № 1. – С. 4 – 8.
  7. Бородавко О. І. Оцінка щільності кісткової тканини у осіб, які постійно проживають в умовах промислового регіону / О. І. Бородавко // Сучасні аспекти медицини і фармації – 2016 : зб. тез всеукр. наук.–практ. конф. молодих вчених та студ. з міжнар. участю, 12–13 травня 2016 р. / Запоріж. держ. мед. ун–т. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2016. – С. 83.
- 61(063) С 91**
8. Вивчення впливу довкілля на здоров'я дитячого населення Чернігівської області / Н. П. Пономаренко, С. І. Гаркавий, М. М. Коршун, М. Ю. Антомонов // Довкілля та здоров'я. – 2015. – № 4. – С. 30–35.
  9. Витрищак С. В. Неблагоприятные экологические факторы города Луганска и Луганской области как фактор риска для здоровья детей и подростков / С. В. Витрищак, С. В. Жук, А. К. Клименко // Укр. журн. клініч. та лаб. медицини. – 2013. – Т. 8, № 4. – С. 12 – 16.
  10. Вітрищак С. В. Особливості реакції дитячого організму на дію несприятливих екологічних чинників / С. В. Вітрищак, А. К. Клименко, О. Л. Савіна // Укр. мед. альм. – 2013. – Т. 16, № 1. – С. 7 – 11.

11. Войтович О. В. Мукозальний імунітет слизової оболонки носа в умовах техногенного навантаження / О. В. Войтович, О. М. Камишний // Клініч. та експерим. патологія. – 2013. – Т. 12, N 3. – С. 51 – 54.
12. Войтович О. В. Наслідки впливу техногенного забруднення на мукозальний імунітет / О. В. Войтович, О. М. Камишний // Здобутки клініч. і експерим. медицини. – 2013. – N 2. – С. 50 – 53.
13. Войтович О. В. Особливості мікробіоценозу слизової оболонки носа людини в умовах промислового міста : автореф. дис. ... канд. біол. наук : 03.00.07 – Мікробіологія / О. В. Войтович ; ДУ "Ін-т біології клітини НАМН України". – Львів, 2014. – 19 с.

579(043.3) В 65

14. Волосовець О. П. Спектр сенсibiliзації у дітей раннього віку jP із IgE-залежним механізмом захворювань в умовах великого промислового регіону / О. П. Волосовець, С. В. Врублевська // Здоров'є ребенка. – 2015. – N 1. – С. 81 – 86.
15. Вплив комплексу чинників навколишнього середовища на неврологічний розвиток недоношених дітей / І. В. Завгородній, Н. В. Семенова, І. Ю. Кондратова, О. В. Піонтковська, Н. І. Завгородня // Медицина сьогодні і завтра. – 2015. – N 3. – С. 128 – 134.
16. Грачова Т. І. Гігієнічна оцінка впливу факторів довкілля на фізичний розвиток дітей дошкільного віку м. Чернівці / Т. І. Грачова // Довкілля та здоров'я – 2016. – N 3. – С. 46–49.
17. Гребняк М. П. Медична екологія : навч. посіб. для студентів ВНЗ / М. П. Гребняк, С. А. Щудро ; за ред. М. П. Гребняка ; рец.: В. О. Коробчанський, О. З. Бразалук. – Вид. 2-ге, допов. та перероб. – Дніпропетровськ : Акцент, 2016. – 483 с.

613.12(075.8) Г 79

18. Гребняк М. П. Токсиколого-гігієнічна оцінка нітратного навантаження продуктами харчування на організм дітей / М. П. Гребняк, Р. А. Федорченко // Пробл. харчування. – 2016. – N 2. – С. 49 – 54.
19. Долгушина Н. В. Влияние антропогенных веществ на массу тела новорожденных / Н. В. Долгушина, Е. В. Казанцева, Л. В. Пивоварова // Акушерство и гинекология. – 2013. – N 12. – С. 58 – 64.
20. Дьомін Ю. А. Вплив чинників довкілля на орган зору / Ю. А. Дьомін, О. В. Кузенко, Є. В. Кузенко // Пробл. безперервної мед. освіти та науки. – 2016. – N 1. – С. 59 – 66.
21. Екологічні наслідки воєнних дій на Сході України –загроза нинішньому та майбутнім поколінням // Екол. вісн. – 2017. – N 2. – С. 2 – 5.
22. Екологічні чинники впливу на рівень фізичного розвитку дітей та підлітків харківського регіону / Т. В. Фролова, О. В. Охалкіна, І. І. Терещенкова, І. Р. Сіняєва

// Междунар. журн. педиатрии, акушерства и гинекологии. – 2014. – Т. 6, N 1. – С. 80–81 ; Педіатрія, акушерство та гінекологія. – 2014. – Т. 78, N 5/6. – С. 113.

23. Еколого–гігієнічна детермінованість погіршення здоров'я населення промислового регіону / Е. М. Білецька, Н. М. Онул, Т. А. Головкова, О. В. Антонова, Т. Д. Землякова // Довкілля та здоров'я. – 2016. – N 4. – С. 15 – 18.
24. Заболевания сердечно–сосудистой системы у населения промышленных городов и факторы окружающей среды / Л. К. Ибраева, Г. Н. Ажиметова, А. У. Аманбекова, Р. Е. Бакирова // Терапевт. арх. – 2015. – Т. 87, N 1. – С. 76 – 78.
25. Зайченко Я. О. Асоціація токсичного впливу рибідію на формування atopічного дерматиту у дітей / Я. О. Зайченко // Укр. журн. дерматології, венерології, – 2016. – N 4. – С. 22 – 24.
26. Зербино Д. Д. Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики / Д. Д. Зербино // Мистецтво лікування. – 2013. – N 1. – С. 5 – 7.
27. Зербино Д. Д. Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики / Д. Д. Зербино // Мистецтво лікування. – 2013. – N 2/3. – С. 54 – 57.
28. Зербино Д. Д. Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики / Д. Д. Зербино // Мистецтво лікування. – 2013. – N 4. – С. 103 – 107.
29. Зербино Д. Д. Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики. Ч.31. Персональные компьютеры – негативное воздействие на человека / Д. Д. Зербино, А. Н. Колинковский // Мистецтво лікування. – 2013. – N 5. – С. 36 – 38.
30. Зербино Д. Д. Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики / Д. Д. Зербино, А. И. Колинковский // Мистецтво лікування. – 2013. – N 6. – С. 35 – 40.
31. Зербино Д. Д. Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики. Ч. 33. Ионизирующие излучения источники, негативное влияние на человека, профилактика / Д. Д. Зербино, А. Н. Колинковский // Мистецтво лікування. – 2013. – N 7. – С. 25 – 29.
32. Зербино Д. Д. Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики. Ч. 34. Чернобыльская катастрофа – как причина экологической патологии в ближайший и отдаленный периоды / Д. Д. Зербино, А. Н. Колинковский // Мистецтво лікування. – 2013. – N 8. – С. 42 – 47.

33. Зербино Д. Д. Экологическая патология: проблема превентивной медицины. концепция первичной профилактики / Д. Д. Зербино, А. Н. Колинковский // Мистецтво лікування. – 2013. – N 9/10. – С. 37 – 41.
34. Зербино Д. Д. Экологическая патология и экологическая нозология. Результаты исследований инфаркта миокарда в молодом возрасте / Д. Д. Зербино // Новости медицины и фармации. – 2017. – N 13. – С. 12 – 14.
35. Зербино Д. Д. Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики: монография / Д. Д. Зербино. – Киев : МЕДИКС ГРУПП, 2016. – 176 с.

614.7 3–57

36. Зербино Д. Д. Экологические катастрофы: вина человека? : монография / Д. Д. Зербино, А. М. Сердюк. – Тернополь : ТГМУ, 2015. – 292 с.

614.7 3–57

37. Игнатъева И. Ю. Современные аспекты комплексной диагностики и лечения тиреоидной патологии у женщин с бесплодием, проживающих на территории с антропогенной нагрузкой / И. Ю. Игнатъева, О. Д. Константинова, А. И. Смолягин // Рос. вестн. Акушера–гинеколога. – 2013. – Т. 13, N 3. – С. 71 – 74.
38. Ильичева В. Н. Особенности проницаемости гематоэнцефалического барьера в различных корковых формаций головного мозга при воздействии антропогенных факторов / В. Н. Ильичева, Д. А. Соколов, В. В. Минасян // Вестн. новых мед. технологий. – 2013. – Т. 20, N 4. – С. 113 – 115.
39. Ільченко Н. В. Що треба знати про аміак ? / Н. В. Ільченко // Безпека життєдіяльності. – 2018. – N 2. – С. 29 – 30.
40. Казанцева Е. В. Влияние антропогенных химических веществ на течение беременности / Е. В. Казанцева, Н. В. Долгушина, И. Н. Ильченко // Акушерство и гинекология. – 2013. – N 2. – С. 18 – 23.
41. Кеч Н. Р. Вплив антропогенно забрудненого довкілля на стан здоров'я дітей / Н. Р. Кеч, О. З. Гнатейко, Н. С. Лук'яненко // Актуал. питання педіатрії, акушерства та гінекології. – 2013. – N 1. – С. 58 – 60.
42. Кеч Н. Р. Характеристика стану кісткової системи у дітей із екологічно чистих та забруднених регіонів за показниками ультразвукової денситометрії / Н. Р. Кеч // Львів. клініч. вісн. – 2014. – N 3. – С. 17 – 20.
43. Клименко В. І. Чинники ризику виникнення стоматологічних захворювань у населення працездатного віку великого промислового міста / В. І. Клименко, І. В. Смірнова // Запорозж. мед. журн. – 2014. – N 4. – С. 60 – 62.
44. Клиническая значимость кремния в атмосфере регионов проживания больных ревматоидным артритом и остеоартрозом / Г. С. Такташов, И. А. Гейко, О. В.

Синяченко, М. В. Ермолаєва, Е. А. Гомозова, Н. В. Науменко // Буковин. мед. вісн. – 2016. – Т. 20, N 4. – С. 188 – 192.

45. Коливання активності ферментів детоксикації в організмі дітей із екологічно несприятливих регіонів / С. О. Печеник, Н. С. Лук'яненко, М. В. Лучак, Ю. А. Лабій, Н. В. Віштак // Арх. клініч. медицини – 2013. – N 2. – С. 54 – 58.
  46. Корнацький В. М. Серцево–судинні захворювання і шкідливі екологічні чинники / В. М. Корнацький, О. В. Сілантьєва // Укр. кардіол. журн. – 2013. – N 3. – С. 109–116.
  47. Косминіна Н. С. Особливості обміну цинку в дітей за різних екологічних умов проживання / Н. С. Косминіна, М. В. Лучак // Буковин. мед. вісн. – 2017. – Т. 21, N 2 Ч.1. – С. 24 – 26.
  48. Кузьмінов Б. П. Мікроелементний профіль дитячого організму як індикатор техногенно забрудненого навколишнього середовища / Б. П. Кузьмінов, Н. М. Скалецька // Лікар. справа. – 2013. – N 5. – С. 9 – 17.
  49. Лабій Ю. А. Особливості перебігу ante– і постнатального розвитку дітей, хворих на системну гіпоплазію емалі, мешканців районів із різним характером антропогенного забруднення / Ю. А. Лабій, Г. М. Мельничук // Світ медицини та біології. – 2015. – N 1. – С. 39 – 43.
  50. Лабій Ю. А. Стоматологічний статус дітей, хворих на системну гіпоплазію емалі, які проживають у різних за антропогенним забрудненням районах Івано–Франківської області / Ю. А. Лабій, Г. М. Мельничук // Галицький лікар. вісн. – 2013. – Т. 20, N 4. – С. 34 – 37.
  51. Левченко В. А. Судини як орган–мішень протигіпертензивної терапії в умовах антропогенного впливу важких металів / В. А. Левченко, І. І. Свистун // Галицький лікар. вісн. – 2015. – Т. 22, N 4 Ч.1. – С. 144 – 146.
  52. Лівенцова К. В. Зв'язок поширеності, особливостей перебігу і лікування системного червоного вовчачка з екологічними чинниками довкілля : автореф. дис. ... канд. мед. наук : 14.01.12 – Ревматологія / К. В. Лівенцова ; Донец. нац. мед. ун–т ім. М. Горького. – Лиман, 2016. – 20 с.
- 616.5–002.52(043.3) Л 55**
53. Лукіна І. А. Нітратне забруднення рослинної сировини *Polygonium Persicaria* L. флори України / І. А. Лукіна, О. В. Мазулін // Актуальні проблеми та перспективи розвитку медичних, фармацевтичних та природничих наук : зб. тез доп. III Регіональної наук.–практ. конференції студ., асп. та молодих вчених 29 листопада 2014 року / М. О. Фролов [та ін.]. – Запоріжжя : ЗНУ, 2014. – С. 60 – 61.
- 57(061) А 43**
54. Лучак М. В. Маркери ранніх стадій ушкодження гепатобіліарної системи у дітей, які проживають в регіонах з різним характером забруднення довкілля : автореф. дис. ...

канд. мед. наук : 14.01.10 – Педіатрія / М. В. Лучак ; Львів. нац. мед. ун-т ім. Данила Галицького. – Львів, 2016. – 20 с

616.36–008.6–053.2(043.3) Л 87

55. Лучинський М. А. Вплив несприятливих екологічних чинників на стан стоматологічного здоров'я дітей (огляд літератури) / М. А. Лучинський // Укр. стомат. альм. – 2015. – N 6. – С. 76 – 81.
56. Малко Н. В. Особливості формування патології тканин пародонта в дітей, які проживають на екологічно несприятливій території / Н. В. Малко, Е. В. Безвуско // Укр. стомат. альм. – 2015. – N 3. – С. 54 – 58.
57. Малко Н. В. Уміст імуноглобулінів у ротовій рідині дітей, які проживають на території з різними рівнями забруднення / Н. В. Малко, Е. В. Безвуско, Г. В. Гірчак // Укр. стомат. альм. – 2016. – N 3 т. 1. – С. 95 – 99.
58. Маляр К. В. Актуальные проблемы изучения взаимосвязи болезней органов дыхания и экологической ситуации / К. В. Маляр, М. В. Пешикова, М. Г. Москвичева // Вестн. новых мед. технологий. – 2013. – Т. 20, N 1. – С. 57 – 60.
59. Маркович І. Г. Вплив факторів середовища життєдіяльності людини на ризик виникнення інфекційних хвороб / І. Г. Маркович, І. Ф. Маркович // Інфекційні хвороби. – 2016. – N 4. – С. 13 – 20.
60. Медицинская экология в терминах, схемах, таблицах и тестах : учеб. пособие / Н. П. Гребняк, С. А. Щудро, Р. А. Федорченко, Т. А. Головова; рец.: В. А. Коробчанский, А. Ф. Рыльский. – Днепр : Акцент ПП, 2017. – 212 с

613.12(075.8) М 42

61. Морфологічні маркери екологічного ризику формування захворювань, обумовлених алергенними чинниками атмосферного повітря / С. О. Мокія–Сербіна, С. Г. Сітало, Т. І. Єльчанінова, Л. І. Пономарьова // Лаб. діагностика. – 2013. – N 3. – С. 42 – 45.
62. Муквіч О. М. Фактори ризику порушень стану здоров'я дітей в екологічно несприятливих регіонах / О. М. Муквіч, Т. М. Камінська, Л. П. Пінчук // Журн. клініч. та експерим. мед. дослідж. – 2015. – Т. 3, N 4. – С. 649 – 655.
63. Небесний В. Б. Використання спектрофотометричного методу для оцінки екологічного стану урбанізованих територій міста Києва / В. Б. Небесний, Г. А. Гродзинська, Г. Ю. Гончар // Вісн. НАН України. – 2016. – N 8. – С. 59 – 67.
64. Недельская С. Н. Факторы риска аллергических заболеваний у детей 13–14 лет, проживающих в крупном промышленном городе (по данным эпидемиологического исследования) / С. Н. Недельская, Т. В. Таранова // Актуал. питання педіатрії, акушерства та гінекології. – 2013. – N 2. – С. 32 – 35.
65. Никберг И. И. О медико-экологических проблемах Австралии / И. И. Никберг // Новости медицины и фармации. – 2016. – N 16. – С. 20 – 22.

66. Няньковський С. Л. Особливості мікроелементного гомеостазу дітей, які проживають на території сучасного міста, та його вплив на імунну систему / С. Л. Няньковський, В. В. Подолянська // Здоров'я ребенка. – 2015. – N 7. – С. 118 – 124.
67. О роли биопрофилактики в системе мер управления профессиональными и экологически обусловленными химическими рисками для здоровья населения / Б. А. Кацнельсон, Л. И. Привалова, В. Б. Гурвич, С. В. Кузьмин, С. В. Ярушин, Ю. И. Солобоева // Токсикол. вестн. – 2015. – N 1. – С. 10 – 21.
68. Олешко Л. Д. Мутагенні фактори навколишнього середовища та їхній вплив на організм людини / Л. Д. Олешко // Безпека життєдіяльності. – 2017. – N 7. – С. 3 – 4.
69. Онул Н. М. Гігієнічна діагностика стану репродуктивного здоров'я населення промислового регіону (фактори ризику, профілактика) : автореф. дис. ... д-ра мед. наук : 14.02.01 – Гігієна та професійна патологія / Н. М. Онул ; ДУ "Ін-т громад. здоров'я ім. О. М. Марзєєва НАМН України". – Київ, 2015. – 39 с.
614.8–026.1(043.3) О–59
70. Основи екології : нац. (базовий) підруч. / В. Г. Бардов [та ін.] ; за ред.: В. Г. Бардова, В. І. Федоренко ; МОЗ України. – Вінниця : Нова книга, 2013. – 424 с
504(075.8) О–75
71. Особливості впливу харчування та інших факторів побуту і довкілля на виникнення та розповсюдження періодонтиту серед осіб віком від 24–29 років м. Ужгород та Ужгородського району / О. В. Фера, Є. Я. Костенко, М. О. Фера, В. М. Криванич, К. Г. Дячук, А. В. Негря, А. В. Ватуня, А. В. Гайналій, Х. П. Кикта, М. О. Покидюк, Я. Ю. Суханова, А. М. Антоненко, О. П. Вавріневич // Пробл. харчування. – 2017. – N 1. – С. 10 – 16.
72. Особливості розумової працездатності в дітей молодшого шкільного віку в йододефіцитному регіоні / С. Н. Вадзюк, О. М. Ратинська, Л. Ф. Олексюк, Л. Б. Лозіна // Клініч. та експерим. патологія – 2017. – Т. 16, N 3 Ч.2. – С. 16.
73. Остапко О. І. Математико–статистичний аналіз впливу чинників довкілля на стан тканин пародонта в дітей у різних за екологічною ситуацією регіонах України / О. І. Остапко // Укр. стомат. альм. – 2015. – N 1. – С. 65 – 69.
74. Оцінка функціонального стану гіпофізарно–тиреоїдної системи при йододефіцитних станах у дітей, що проживають в екологічно забрудненому регіоні / Н. С. Косминіна, О. З. Гнатейко, Н. С. Лук'яненко, Н. Р. Кеч // Буковин. мед. вісн. – 2013. – Т. 17, N 1. – С. 52 – 55.
75. Палиця Л. М. Токсичність фулеренів: оцінка ризику їх впливу на здоров'я людей / Л. М. Палиця, С. О. Ястремська, М. М. Корда // Мед. хімія.– 2013. – Тернопіль, N 3. – С. 67 – 74

76. Пашинська С. Л. Наукове обґрунтування методичних підходів до інтегрального оцінювання стану навколишнього середовища та здоров'я населення : автореф. дис. ... канд. біол. наук : 14.02.01 – Гігієна та професійна патологія / С. Л. Пашинська ; ДУ "Ін-т громад. здоров'я ім. О. М. Марзєєва НАМН України". – Київ, 2017. – 20 с.
613.955(043.3) П 22
77. Подольський В. В. Клініко–епідеміологічна характеристика жінок фертильного віку з безпліддям – мешканок промислового регіону України / В. В. Подольський // Перинатология и педиатрия. – 2015. – N 1. – С. 36 – 41.
78. Полякова Є. М. Стан адаптації організму дітей в несприятливих екологічних умовах / Є. М. Полякова, М. А. Савельєв // Актуал. питання фармац. і мед. науки та практики. – 2013. – N 2 (Додаток). – С. 140 – 141.
79. Проданчук М. Г. Потенційний ризик для навколишнього середовища і здоров'я людини 1,1–диметилгідразину (гептилу) – важлива проблема хімічної та екологічної безпеки України в умовах зростання військових, диверсійних та терористичних загроз / М. Г. Проданчук, Г. М. Балан, О. О. Бобильова // Совр. пробл. токсикологии. – 2015. – N 3. – С. 25 – 33.
80. Продолжительность жизни в странах Европы: связь с загрязненностью атмосферного воздуха / А. В. Писарук, Н. М. Кошель, Л. В. Мехова, В. П. Войтенко // Пробл. старения и долголетия. – 2015. – Т. 24, N 3/4. – С. 401 – 407.
81. Просторовий розподіл радіовуглецю навколо теплоенергетичних об'єктів / А. М. Сердюк, М. Г. Бузинний, Л. Л. Михайлова, С. В. Симович, М. О. Романченко, В. І. Сахно, В. С. Чирков // Довкілля та здоров'я. – 2015. – N 4. – С. 18 – 22.
82. Прохоренко А. Що таке "нітрати" та з чим їх не їсти / А. Прохоренко // Безпека життєдіяльності. 2016. – N 4. – С. 9 – 10.
83. Прямое повреждающее воздействие на ДНК человека неблагоприятных экологических и климатических факторов / Н. А. Дорошук, А. Ю. Постнов, А. Д. Дорошук, З. Б. Хасанова, Н. В. Коновалова, Ю. Д. Хесуани, М. К. Осяева, О. В. Родненков, И. Е. Чазова / Терапевт. арх. – 2014. – Т. 86, N 12. – С. 72 – 77.
84. Радченко Е. А. Связь особенностей переломов костей таза с остеотропными экологическими факторами / Е. А. Радченко // Вісн. невідкладної і відновної медицини. – 2013. – Т. 14, N 1. – С. 41 – 44.
85. Резніченко Ю. Г. Вплив соціально–економічних, психогенних, екологічних чинників на стан здоров'я дітей та шляхи його корекції / Ю. Г. Резніченко // Вестн. физиотерапии и курортологии. – 2013. – Т. 19, N 2. – С. 171.
86. Репродуктивне здоров'я чоловіків промислових територій: фактори ризику, донозологічна діагностика, профілактика / А. М. Сердюк, Е. М. Білецька, В. П. Стусь, Н. М. Онул // Мед. перспективи. – 2016. – Т. 21, N 1. – С. 109 – 116.

87. Роль алельного поліморфізму генів системи біотрансформації ксенобіотиків при екопатології у дітей Івано–Франківської області / Н. Р. Кеч, О. З. Гнатейко, Н. С. Лук'яненко, Г. С. Чайковська, М. Ю. Іськів // Міжнар. журн. педіатрії, акушерства та гінекології. – 2017. – Т. 11, N 2. – С. 11 – 18.
88. Рудницька О. П. Особливості формування захворюваності дітей дошкільного віку залежно від екологічних умов у місцях проживання / О. П. Рудницька, О. В. Бердник // Довкілля та здоров'я. – 2016. – N 1. – С. 72 – 75.
89. Рудницька О. П. Прогнозування захворюваності дітей старшого дошкільного віку, що проживають в умовах великого міста / О. П. Рудницька, О. В. Бердник, О. В. Добрянська // Довкілля та здоров'я. – 2016. – N 2. – С. 51 – 54.
90. Семенова Н. В. Динаміка неврологічного розвитку недоношених дітей під впливом чинників навколишнього середовища / Н. В. Семенова // Експерим. і клініч. медицина. – 2015. – N 4. – С. 136 – 139.
91. Скалецька Н. М. Вивчення впливу техногенно забрудненого довкілля на мікроелементний склад волосся та динаміку дитячої онкопатології у Львівській області / Н. М. Скалецька, І. Г. Мудра, Я. М. Ямка // Междунар. журн. педиатрии, акушерства и гинекологии. – 2013. – Т. 4, N 1. – С. 71 – 72.
92. Смоляр Н. І. Особливості клінічного перебігу хронічного катарального гінгівіту в дітей, які проживають на екологічно несприятливих територіях / Н. І. Смоляр, Н. В. Малко // Укр. стомат. альм. – 2013. – N 4. – С. 78.
93. Сопронюк М. Т. Нітрати – прихована небезпека / М. Т. Сопронюк // Безпека життєдіяльності. – 2013. – N 7. – С. 26 – 27.
94. Стан мінеральної щільності кісткової тканини у жінок, що мешкають у великому промисловому центрі за даними ультразвукової денситометрії / А. О. Гетманець, О. В. Гетманець, О. В. Климович, В. А. Мясников // Укр. мед. альм. – 2013. – Т. 16, N 5. – С. 16 – 18.
95. Стороженко К. В. Роль генів і навколишнього середовища в розвитку прогенічних форм прикусу (огляд) / К. В. Стороженко // Укр. стомат. альм. – 2016. – N 1 т. 1. – С. 112 – 118.
96. Табакаев М. В. Урбанизация и сердечно–сосудистые заболеваний в современном обществе / М. В. Табакаев, Г. В. Артамонова // Рос. кардиол. журн. – 2015. – N 6. – С. 94 – 99.
97. Томашевська Л. А. Біохімічні параметри амніотичної рідини як показник впливу факторів довкілля на процеси відтворення / Л. А. Томашевська, Т. Є. Кравчун, Л. Г. Андрієнко // Довкілля та здоров'я. – 2013. – N 1. – С. 64 – 67.

98. Трахтенберг И. М. Ртуть и ее опасность – проблема давняя и новая / И. М. Трахтенберг, Л. М. Краснокутская, И. П. Лубянова // Совр. пробл. токсикологии. – 2016. – N 1. – С. 13 – 23.
99. Трахтенберг І. М. Генотоксична дія потенційно небезпечних хімічних сполук / І. М. Трахтенберг, Є. Л. Левицький // Вісн. НАН України. – 2016. – N 7. – С. 27 – 42.
100. Тулякова О. В. Особенности психического развития первоклассников, проживающих в условиях загрязнения атмосферного воздуха / О. В. Тулякова // Педиатрия. – 2013. – Т. 92, N 4. – С. 95 – 98.
101. Усик С. Обережно, нітрати! / С. Усик, Л. Богданович // Безпека життєдіяльності. – 2015. – N 7. – С. 5.
102. Фізичний розвиток, стан здоров'я та стиль життя підлітків, що навчаються в 9-х класах і мешкають в індустріальному місті та за його межами / Т. В. Чайченко, Н. І. Макеєва, В. А. Коваль, Є. А. Макеєва // Експерим. і клініч. медицина. – 2015. – N 2. – С. 84 – 89.
103. Хлисту́н Н. Я. Дослідження трав'янистих видів вищих рослин урбанозони м.Чернівці, що загрожують здоров'ю його жителів / Н. Я. Хлисту́н, Ю. Г. Масікевич // Клініч. та експерим. патологія. – 2017. – Т. 16, N 2 Ч.2. – С. 163 – 166.
104. Чиж В. Водно-нітратна метгемоглобінемія: напрями вирішення проблеми / В. Чиж, Ю. Бондаренко // СЕС. Профілактична медицина. – 2013. – N 1. – С. 54 – 56.
105. Чумаченко Н. Г. Клініко-анамнестичні особливості бронхіальної астми у дітей з екологічно несприятливого регіону / Н. Г. Чумаченко // Перинатология и педиатрия. – 2016. – N 3. – С. 98 – 101.
106. Чумаченко Н. Г. Роль екологічних та генетичних чинників у формуванні бронхіальної астми в дітей (огляд літератури) / Н. Г. Чумаченко // Перинатология и педиатрия. – 2016. – N 3. – С. 127 – 133.
107. Шаповал В. Як зменшити негативний вплив нітратів на здоров'я людини / В. Шаповал, В. Писаренко // СЕС. Профілактична медицина. – 2016. – N 4/5. – С. 9 – 12.
108. Шведские ученые доказали наличие прямой связи между загрязненным воздухом и деменцией // Новости медицины и фармации. – 2015. – N 9. – С. 23.
109. Швець Л. С. Гонадотоксичні ефекти чинників техногенного забруднення довкілля / Л. С. Швець, Л. Є. Ковальчук // Галицький лікар. вісн. – 2015. – Т. 22, N 3. – С. 108–111.
110. Шило М. М. Лікування запальних захворювань тканин пародонта на тлі туберкульозу легень у дітей, мешканців територій радіоактивного забруднення / М. М. Шило // Укр. мед. альм. – 2014. – Т. 17, N 2. – С. 96.

111. Экологозависимая патология кожи химической этиологии и патофизиологические механизмы ее формирования / Г. М. Балан, В. А. Бувало, Н. Н. Недопитанская, О. А. Бобылева, Н. Н. Бувало, В. А. Бабич, О. А. Харченко, И. В. Лепешкин // Совр. пробл. токсикологии. – 2016. – N 4. – С. 64 – 72.
112. Як зміни температури навколишнього середовища впливають на серцево–судинний ризик // Мистецтво лікування. – 2013. – N 7. – С. 63.
113. Яковець Н. Небезпечні нітрати / Н. Яковець // Безпека життєдіяльності. – 2017. – N 5. – С. 6 – 7.
114. Ярцева М. О. Профілактика та корекція порушень мікроекології слизових оболонок у дітей раннього віку, обумовлених впливом соціально–економічних та екологічних факторів : дис. ... на здобуття канд. мед. наук : 14.01.10 / М. О. Ярцева ; МОЗ України, Запоріз. держ. мед. ун–т. – Запоріжжя, 2013. – 183 с .

616–053.3 Я 79

115. Ярцева М. О. Профілактика та корекція порушень мікроекології слизових оболонок у дітей раннього віку, обумовлених впливом соціально–економічних та екологічних факторів : автореф. дис. ... канд. мед. наук : 14.01.10 – Педіатрія / М. О. Ярцева ; Запоріз. держ. мед. ун–т. – Запоріжжя, 2013. – 22 с.

616–053.3 Я 79

ФІЗИЧНЕ ЗАБРУДНЕННЯ

АКУСТИЧНЕ ЗАБРУДНЕННЯ

116. Гігієнічна оцінка акустичного навантаження на навколишнє природне середовище і умови проживання відпочиваючих на території Шацького національного природного парку / Н. В. Янко, В. В. Станкевич, Н. М. Коваль, С. В. Вітришак // Укр. мед. альм. – 2013. – Т. 16, N 1. – С. 117 – 118.
117. Семашко П. В. Визначення внеску метрополітену у сумарне акустичне навантаження населення шляхом розрахунку сумарної дози звукової енергії / П. В. Семашко, В. В. Шкуро, Г. В. Очеретяна // Довкілля та здоров'я. – 2013. – N 1. – С. 60 – 64.
118. Семашко П. В. Комбіновані еквівалентні рівні звуку як критерії гігієнічної оцінки акустичного стану територій / П. В. Семашко // Довкілля та здоров'я. – 2015. – N 1. – С. 4 – 7.

ЕЛЕКТРОМАГНІТНЕ ЗАБРУДНЕННЯ

119. Головачова В. О. Вплив електромагнітного випромінювання на здоров'я дітей у сучасному суспільстві / В. О. Головачова // Експерим. і клініч. медицина. – 2017. – N 1. – С. 65 – 70.
120. Дослідження гепатотоксичності електромагнітного поля низькочастотного діапазону. Сучасний стан (1 повідомлення) / Н. В. Баленко, Л. С. Соверткова, І. О.

Черниченко, В. Ф. Бабій, Ю. Д. Думанський, О. М. Литвиченко, Є. А. Сердюк, О. Є. Кондратенко // Довкілля та здоров'я. – 2018. – N 1. – С. 14 – 19.

121. Мажар Г. Вплив побутової техніки на здоров'я людини / Г. Мажар, С. Усик // Безпека життєдіяльності. – 2014. – N 12. – С. 10.
122. Мельохіна В. Б. Негативний вплив комп'ютера на здоров'я людини / В. Б. Мельохіна // Безпека життєдіяльності. – 2015. – N 3. – С. 30 – 31.
123. Треніна А. С. Вплив електромагнітних полів на людину / А. С. Треніна // Безпека життєдіяльності. – 2016. – N 11. – С. 17.

РАДІОАКТИВНЕ ЗАБРУДНЕННЯ

124. Аналіз вимог щодо порядку здійснення невідкладних заходів у разі виникнення радіаційних аварій та проведення йодної профілактики / І. П. Лось, О. Є. Тарасюк, Н. Д. Шабуніна, Н. Д. Семенюк // Довкілля та здоров'я. – 2013. – N 1. – С. 20 – 25.
125. Вівчар І. С. Імунна дисфункція в патогенезі туберкульозу легень у дітей і підлітків із радіаційно забруднених територій : автореф. дис. ... канд. мед. наук : 14.03.04 – Патологічна фізіологія / Ірина Степанівна Вівчар ; Буковин. ДМУ, Львів. НМУ ім. Данила Галицького. – Чернівці, 2014. – 20 с.

616.24–002.5(043.3) В 41

126. Влияние малых доз облучения на темп старения и смертность от возрастзависимой патологии в Украине (медико–демографическое исследование) / В. П. Войтенко, А. В. Писарук, Н. М. Кошель, А. М. Вайсерман // Пробл. старения и долголетия. – 2016. – Т. 25, N 3. – С. 392 – 400.
127. Герман О. Вивчення досвіду картування радононебезпечних територій в пілотному Савранському районі Одеської області України / О. Герман // Довкілля та здоров'я. – 2013. – N 1. – С. 26 – 29.
128. Данилов Ю. В. Проблеми морфологічної верифікації впливу чорнобильського чинника на яєчка шахтарів Донбасу – ліквідаторів наслідків аварії на ЧАЕС / Ю. В. Данилов, К. В. Мотков, Т. І. Шевченко // Лікар. справа. – 2013. – N 7. – С. 9–15, N 8. – С. 31 – 37.
129. Джура Н. М. Екологічні виміри Чорнобильського лиха / Н. М. Джура // Екол. вісн. – 2016. – N 5. – С. 10 – 12.
130. Дисфункція ендотелію та стан серцево–судинної системи у дітей, які народилися та постійно проживають на радіоактивно забруднених територіях / Є. І. Степанова, В. Г. Кондрашова, В. Ю. Вдовенко, І. Є. Колпаков, В. І. Волошко, О. С. Леонович // Междунар. журн. педиатрии, акушерства и гинекологии. – 2015. – Т. 7, N 2. – С. 34 – 43.
131. Захворюваність на рак щитовидної залози населення України опроміненого внутрішньоутробно внаслідок аварії на ЧАЕС / В. М. Шпак, Л. Ю. Зурнаджи, Т. І.

Богданова, Л. О. Гулак, В. П. Терещенко, М. Д. Тронько // *Ендокринологія*. – 2014. – Т. 19, N 4. – С. 366.

132. Ендотелійзалежна реакція судин та вегетативний гомеостаз у дітей, які проживають на радіоактивно забруднених територіях / Є. І. Степанова, В. Я. Березовський, І. Е. Колпаков, В. Г. Кондрашова, О. М. Литвинець // *Лікар. справа*. – 2013. – N 2. – С. 32 – 38.

133. Епідеміологічні дослідження кардіо–цереброваскулярних захворювань у учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС. Аналіз впливу радіаційного і нерадіаційних факторів / В. О. Бузунов, Л. І. Краснікова, Ю. С. Войчулене, Т. П. Хабарова, С. О. Терещенко, Т. Є. Домашевська // *Журн. НАМН України*. – 2016. – Т. 22, N 2. – С. 153 – 162.

134. Качко Г. О. Гігієнічна оцінка поєданого впливу радіаційного чинника та тютюнопаління на процеси відтворення населення радіоактивно забруднених територій : автореф. дис. ... канд. біол. наук : 14.02.01 – Гігієна та професійна патологія / Г. О. Качко ; ДУ "Ін-т громад. здоров'я ім. О. М. Марзєєва НАМН України". – Київ, 2016. – 20 с.

614.876(043.3) К 30

135. Кравченко В. І. Чорнобильська аварія та йодна недостатність як фактори ризику тиреоїдної патології у населення постраждалих регіонів України / В. І. Кравченко // *Міжнар. ендокринолог. журн.* – 2016. – N 2. – С. 13 – 20.

136. Луценко О. Г. Гігієнічна оцінка фактичного харчування дітей дошкільного віку, які проживають на радіоактивно забруднених та ендемічних на йод територіях : автореф. дис. ... канд. мед. наук : 14.02.01 – Гігієна та професійна патологія / О. Г. Луценко ; ДУ "Ін-т гігієни та мед. екології ім. О. М. Марзєєва". – Київ, 2015. – 20 с.

613.22(043.3) Л 86

137. Маркевич О. В. Морфофункціональні зміни скелета за умов впливу низьких доз іонізуючого опромінення у віковому аспекті (анатомо–експериментальне дослідження) : автореф. дис. ... канд. мед. наук : 14.03.01 – Нормальна анатомія / О. В. Маркевич ; Сум. держ. ун–т. – Суми, 2015. – 20 с.

611.018.4(043.3) М 26

138. Микробиоценоз кишечника и состояние иммунной системы у детей – жителей радиоактивно загрязненных территорий / В. Г. Кондрашова, В. Ю. Вдовенко, И. Е. Колпаков, Е. В. Лищенко, О. Я. Плескач, Т. В. Гриценко, Е. И. Степанова // *Международ. журн. педиатрии, акушерства и гинекологии*. – 2013. – Т. 4, N 2. – С. 39 – 44.

139. Проблеми і потреби інформування населення територій, що забруднені радіоактивними речовинами / І. В. Кочін, О. М. Акулова, П. І. Сидоренко, В. М. Василенко, О. О. Гайволя, В. М. Ільїна, Т. М. Гут, І. Ф. Шило, Д. О. Трошин // *Актуал. питання фармац. і мед. науки та практики*. – 2014. – N 1. – С. 68 – 72.

140. Риск рака в групах населення, пострадавшего вследствие аварии на Чернобыльской АЭС / А. Е. Присяжнюк, Д. А. Базыка, А. Е. Романенко, Н. А. Гудзенко, Н. Н. Фузик, Н. К. Троцюк, З. П. Федоренко, Л. О. Гулак, Е. М. Слипенюк, Н. Г. Бабкина, Е. Н. Хухрянская, Е. Л. Горох // Довкілля та здоров'я. – 2013. – № 3. – С. 34 – 41.
141. Соколенко В. Л. Взаємозв'язок показників імунної системи та тиреоїдного статусу в осіб з радіаційно–забруднених територій за умов психоемоційного навантаження / В. Л. Соколенко, С. В. Соколенко // Фізіол. журн. – 2017. – Т. 63, № 3. – С. 32 – 39.
142. Состояние церебральной гемодинамики у детей, родившихся и постоянно проживающих на радиоактивно загрязненных территориях / В. Г. Кондрашова В. Ю. Вдовенко, Е. Ю. Короткова, Е. С. Леонович, Т. Н. Исаенко, А. А. Сорока, Е. И. Степанова // Междунар. журн. педиатрии, акушерства и гинекологии. – 2014. – Т. 5, № 3. – С. 50 – 54.
143. Степанова Е. И. Особенности структуры цитомембраны эритроцитов и лимфоцитов периферической крови у детей, проживающих на радиоактивно загрязненной территории в отдаленный период чернобыльской катастрофы / Е. И. Степанова, В. Ю. Вдовенко, О. М. Литвинец // Лікар. справа. – 2013. – № 4. – С. 3 – 7.
144. Циркулюючі імунні комплекси та фагоцитарна активність моноцитів у хворих з хворобами ендокринної системи, які проживають в радіоактивно забруднених районах України / І. М. Хоменко, Л. В. Кузнецова, О. П. Назаренко, Т. М. Бондаренко, О. В. Назар // Імунологія та алергологія: наука і практика. – 2013. – № 3. – С. 83 – 85.
145. Частота та ймовірність деяких репродуктивних розладів у жінок, які мешкають у населених пунктах, забруднених радіонуклідами внаслідок аварії на ЧАЕС / О. І. Тимченко, О. В. Линчак, Т. М. Поканевич, О. В. Процюк, Г. О. Качко, Е. М. Омельченко, О. О. Полька, Л. Р. Педан // Журн. НАМН України. – 2016. – Т. 22, № 2. – С. 240 – 251.
146. Швайко Л. І. Визначення впливу іонізуючого випромінювання аварійного походження на розвиток бронхолегеневої патології та розробка заходів щодо мінімізації її прогресування: автореф. дис. ... д-ра мед. наук : 03.00.01 – Радиобіологія / Л. І. Швайко ; ДУ "ННЦ радіаційної медицини НАМН України". – Київ, 2013. – 40 с.
- 616.23/24(043.3) Ш 33**
147. Шевченко Т. І. Методичні засади морфологічної діагностики впливу чорнобильського чинника на статеві залози шахтарів–вугільників – ліквідаторів наслідків аварії на ЧАЕС / Т. І. Шевченко, К. В. Мотков, Ю. В. Данилов // Укр. мед. альм. – 2013. – Т. 16, № 3 (Додаток). – С. 150–153

ХІМІЧНЕ ЗАБРУДНЕННЯ

ВПЛИВ ВАЖКИХ МЕТАЛІВ

148. Алексійчук В. Д. Гігієнічна оцінка особливостей впливу наночасток свинцю на організм та наукове обґрунтування заходів профілактики їх негативної дії : автореф.

дис. ... канд. мед. наук : 14.02.01 – Гігієна та професійна патологія / В. Д. Алексійчук ; Нац. мед. ун-т ім. О. О. Богомольця. – Київ, 2016. – 23 с.

613(043.3) А 48

149. Арустамян О. М. Вплив сполук кадмію на організм людини / О. М. Арустамян, В. С. Ткачишин, О. Ю. Алексійчук // Медицина неотложных состояний. – 2016. – N 7. – С. 109 – 114.
150. Важкі метали як фактор ризику для здоров'я людини та довкілля при поводженні з відходами електричного та електронного обладнання / Л. І. Повякель, С. В. Сноз, Л. М. Смердова, В. Є. Кривенчук, О. О. Бобильова // Совр. пробл. токсикологии. – 2015. – N 1/2. – С. 41– 49.
151. Вміст важких металів в індикаторних біосередовищах фертильних та інфертильних чоловіків, які мешкають на урбанізованих територіях / Е. М. Білецька, В. П. Стусь, Н. М. Онул., М. Ю. Поліон // Мед. перспективи. – 2015. – Т. 20, N 1. – С. 111 – 116.
152. Войтюк Ю. Ю. Геохімія важких металів в об'єктах довкілля техногенно забруднених територій України / Ю. Ю. Войтюк // Вісн. НАН України. – 2015. – N 8. – С. 71 – 79.
153. Вплив важких металів у ґрунті на еритроцитарну ланку гемопоезу у дітей з анемічними станами різної етіології / В. Г. Бебешко, К. М. Бруслова, А. І. Костенко, Л. К. Байда, Л. О. Ляшенко, Н. М. Цветкова, В. О. Ручкін // Укр. журн. гематології та трансфізіології. – 2013. – N 3. – С. 5 – 8.
154. Головкова Т. А. Вплив свинцю на організм людини в умовах промислових міст / Т. А. Головкова // Здобутки теоретичної медицини – в практику охорони здоров'я : зб. тез доп. Всеукр. наук.–практ. конф. молодих вчених та студ. 26–27 березня 2015., м. Запоріжжя. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2015. – С. 75.

61(063) 3–46

155. Гордієнко В. В. Фітохімічна корекція накопичення важких металів за умов експериментального металотоксикозу / В. В. Гордієнко, Р. Б. Косуба, О. О. Перепелиця // Клініч. та експерим. патологія. – 2017. – Т. 16, N 1. – С. 68–71.
156. Дмухальська Є. Б. Вплив важких металів, фосфорорганічних пестицидів і пептиду на активність ферментів глутатіонової системи / Є. Б. Дмухальська, Я. І. Гонський // Медична та клінічна. – 2016. – Т. 18, N 1. – С. 70–74.
157. Клинико–экспериментальное обоснование роли тяжелых металлов развитии нефропатий у детей / Т. В. Горбач, Н. И. Макеева, В. А. Головачева, А. Е. Отчик // Совр. педиатрия. – 2016. – N 4. – С. 105–108.
158. Кондратюк В. А. Ізольована і комбінована дія наночастинок та ацетату свинцю зі стеаратами натрію і калію за перорального надходження до організму / В. А.

Кондратюк, О. Є. Федорів, О. В. Лотоцька // Довкілля та здоров'я. – 2016. – N 3. – С. 37–41.

159. Лахтін Ю. В. Патогенетична роль солей важких металів у розвитку основних стоматологічних захворювань та корекція наслідків їх негативного впливу : автореф. дис. ... д-ра мед. наук : 14.01.22 – Стоматологія / Ю. В. Лахтін ; ДУ "Ін-т стоматології НАМН України". – Одеса, 2014. – 40 с.

616.31–036.22(043.3) Л 29

160. Линдін М. С. Морфогенез інфільтративного протокового раку молочної залози в умовах забруднення довкілля солями важких металів : автореф. дис. ... канд. мед. наук : 14.03.02 – Патологічна анатомія / М. С. Линдін ; МОЗ України, Харк нац. мед. ун-т . – Харків, 2015. – 22 с.

618.19–006(043.3) Л 59

161. Макарова А. С. Конвенція Минамата по ртуті / А. С. Макарова // Токсикол. вестн. – 2013. – N 1. – С. 49–51.

162. Мартинова С. М. Вплив міді та кобальту на розвиток нефропатій автореф. дис. ... канд. мед. наук : 14.01.32 – Медична біохімія / С. М. Мартинова ; ДЗ "Луганський держ. мед. ун-т". – Луганськ, 2013. – 20 с.

616.36(043.3) М 29

163. Митциев А. К. Роль активации процессов липопероксидации в механизмах развития патологии сердечно-сосудистой системы при действии тяжелых металлов в эксперименте / А. К. Митциев // Патолог. физиология и эксперим. терапия. – 2015. – N 1. – С. 60–64.

164. Отравление свинцом и здоровье // Укр. мед. вісн. – 2013. – N 10. – С. 82–83.

165. Поширеність важких металів у навколишньому середовищі та їх роль у життєдіяльності організму (огляд літератури) / А. М. Романюк, В. В. Сікора, Ю. М. Линдіна, М. С. Линдін // Буковин. мед. вісн. – 2017. – Т. 21, N 2 Ч.1. – С. 145–150

166. Стусь В. П. Вплив важких металів на репродуктивні властивості еякуляту / В. П. Стусь, М. Ю. Поліон, Ю. М. Поліон // Урологія. – 2016. – Т. 20, N 4. – С. 91.

167. Судинно-паренхіматозні співвідношення сім'яників при корекції впливу сполук важких металів / А. М. Романюк, Ю. В. Москаленко, С. В. Сауляк // Лікарська справа. – 2013. – N 4. – С. 122 – 127.

168. Шкрюба А. О. Вікові особливості морфогенезу передміхурової залози в умовах впливу солей важких металів (анатомо-експериментальне дослідження) : автореф. дис. ... канд. мед. наук : 14.03.01 – Нормальна анатомія / А. О. Шкрюба ; Сум. держ. ун-т. – Суми, 2015. – 20 с.

616.65(043.3) Ш 67

169. Барабаш А. Л. Влияние химико–микробиологического состава подземных питьевых вод на здоровье человека / А. Л. Барабаш, Н. Г. Булгаков // Успехи совр. биологии. – 2015. – Т. 135, N 5. – С. 480 – 495.
170. Верголяс М. Р. Оцінка цитотоксичної активності води із різних джерел водопостачання / М. Р. Верголяс, І. М. Трахтенберг, Н. М. Дмитруха // Довкілля та здоров'я. – 2016. – N 4. – С. 19 – 22.
171. Вплив поверхнево–активних речовин на організм / І. Р. Тимофійчук, С. Б. Семененко, Н. В. Швець, В. І. Швець // Клініч. та експерим. патологія. – 2017. – Т. 16, N 2. – С. 115 – 119.
172. Гелевера О. Ф. Забруднення нітратами вод Кіровоградської області / О. Ф. Гелевера, Н. Л. Гульванська // Екол. вісн. – 2014. – N 6. – С. 27 – 28.
173. Гигиеническая оценка загрязнения вирусами водных объектов и питьевой воды в Одесской области. Сообщение пятое: аденовирусы / А. В. Мокиенко, Н. Ф. Петренко, Л. И. Засыпка, Л. С. Котлик, Е. Ф. Тарасюк // Профілакт. медицина. – 2012. – N 2. – С. 45 – 49.
174. Гігієнічна оцінка небезпечності забруднення підземних вод фунгіцидами на основі дімоксистробіну / М. М. Коршун, Т. В. Руда, О. М. Коршун, О. В. Дема // Довкілля та здоров'я. – 2016. – N 2. – С. 24 – 30.
175. Дзяк М. В. Еколого–гігієнічна оцінка використання осадків міських стічних вод при формуванні вторинних екосистем : автореф. дис. ... канд. мед. наук : 03.00.16 – Екологія (медичні науки) / М. В. Дзяк ; ДУ "Ін–т гігієни та мед. екол. ім. О. М. Марзеева НАМН України". – Київ, 2013. – 23 с.
- 502(043.3) Д 43**
176. Деєв В. А. Біотоксикологічний вплив фталатів на організм людини / В. А. Деєв, А. В. Кубашко // Лаб. діагностика. – 2016. – N 3. – С. 40 – 47.
177. Іванько О. М. Сучасні підходи до очищення стічних вод / О. М. Іванько // Лікарська справа. – 2013. – N 3. – С. 102–105.
178. Ковальчук Л. Й. Характеристика антропогенного забруднення поверхневих водойм українського Придунав'я поліхлорованими біфенілами / Л. Й. Ковальчук, А. В. Мокієнко, К. К. Цимбалюк // Буковин. мед. вісн. – 2015. – Т. 19, N 3. – С. 65–68.
179. Кузьминський С. М. Питання виявлення та ідентифікації штамів *Legionella pneumophila* у воді / С. М. Кузьминський // Пробл. харчування. – 2014. – N 1. – С. 56–59.
180. Липовецька О. Б. Вплив довготривалого споживання некондиційної за мінеральним складом питної води на формування неінфекційної захворюваності населення та розробка профілактичних заходів : автореф. дис. ... канд. мед. наук : 14.02.01 –

Гігієна та професійна патологія / О. Б. Липовецька ; ДУ "Ін-т громад. здоров'я ім. О. М. Марзєєва НАМН України". – Київ, 2016. – 21 с.

614.777(043.3) Л 61

181. Мокієнко А. В. Якість води поверхневих водоем як фактор ризику для здоров'я населення: математична модель / А. В. Мокієнко, Л. Й. Ковальчук, А. Д. Крісілов // Вісн. НАН України. – 2017. – N 10. – С. 42 – 52.
182. Оценка потенциального риска загрязнения поверхностных водоемов возбудителями паразитарных болезней человека / Е. Л. Храменкова, Л. Л. Димидова, О. С. Думбадзе, Г. Т. Айдинов, Г. Л. Шендо, А. Х. Агиров, Х. Х. Батчаев // Мед. паразитология и паразитарные болезни. – 2015. – N 2. – С. 3 – 6.
183. Підлужна М. М. Проблеми правового регулювання очищення стічних і підсланевих вод в Україні / М. М. Підлужна // Екол. вісн. – 2015. – N 5. – С. 31 – 32.
184. Порівняльна гігієнічна оцінка стійкості у ґрунті та ризику забруднення ґрунтових вод інсектицидами різних хімічних класів і прогноз небезпечності для людини при вживанні контамінованої води / А. М. Антоненко О. П. Ваврінович, С. Т. Омельчук, М. М. Коршун // Пробл. харчування. – 2016. – N 2. – С. 31 – 39.
185. Порівняльна оцінка токсикологічних властивостей амфотерних поверхнево-активних речовин / О. І. Яловенко, О. М. Голіченков, О. В. Раєцька, В. І. Ляшенко, З. Ю. Майстренко, Г. П. Уманець, О. Ю. Кучеренко, В. Ф. Бабій, О. Є. Кондратенко, М. В. Пімушина, О. І. Винарська, Л. Є. Григоренко, Н. Б. Молдавська, Л. А. Томашевська, Н. В. Дідик, Л. П. Лемешко // Довкілля та здоров'я. – 2016. – N 3. – С. 4 – 9.
186. Прокопов В. О. Вплив мінерального складу питної води на хвороби системи кровообігу / В. О. Прокопов, О. Б. Липовецька, М. Ю. Антомонов // Довкілля та здоров'я. – 2016. – N 1. – С. 54–58.
187. Рогач І. М. Метали у джерелах водопостачання Закарпатської області / І. М. Рогач, Т. В. Єрем // Довкілля та здоров'я. – 2015. – N 1. – С. 67–70.
188. Руда Т. В. Прогнозування небезпечності забруднення ґрунту та підземних вод при застосуванні пестицидів різних класів для захисту олійних культур в ґрунтово-кліматичних умовах України / Т. В. Руда, М. М. Коршун // Совр. пробл. токсикологии. – 2017. – N 1/2. – С. 109 – 119.
189. Токсичні хлорорганічні сполуки у хлорованій питній воді міст дніпровського басейну / В. О. Прокопов, Є. А. Труш, Т. В. Куліш, В. А. Соболев // Довкілля та здоров'я. – 2016. – N 2. – С. 39 – 42.
190. Шевченко О. О. Методичні аспекти визначення ризиків для здоров'я населення хімічних забруднювачів джерел водопостачання в практиці сімейного лікаря / О. О. Шевченко // Експерим. і клініч. медицина. – 2013. – N 4. – С. 57 – 60.

191. Юзик А. В. Особливості хімічного складу поверхневих та підземних вод Чивчинських гір (Українські Карпати) та їх генезис / А. В. Юзик, М. В. Величко // Пробл. харчування. – 2016. – N 2. – С. 40–48.

ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРИ

192. Ананьєва О. В. Вдосконалення гігієнічної оцінки забруднення атмосферного повітря викидами автомобільного транспорту : автореф. дис. ... канд. біол. наук : 14.02.01 – Гігієна та професійна патологія / О. В. Ананьєва ; ДУ "Ін-т громад. здоров'я ім. О. М. Марзєєва НАМН України". – Київ, 2017. – 20 с.

614.71(043.3) А 64

193. Андрусак В. Будьте обережні: рослини–алергени! / В. Андрусак // Безпека життєдіяльності. – 2015. – N 7. – С. 3.
194. Взвешенные вещества атмосферы и донозологические изменения у детей промышленного города / З. И. Намазбаева Л. Т. Базелюк, А. Б. Ешмагамбетова, А. М. Пудов // Токсикол. вестн. – 2013. – N 3. – С. 15 – 20.
195. Волосовець О. П. Інформативність дослідження специфічного IgE до алергенів бур'янистих трав у сироватці крові дітей раннього віку в умовах крупного промислового центру / О. П. Волосовець, С. В. Врублевська // Междунар. журн. педиатрии, акушерства и гинекологии. – 2015. – Т. 8, N 1. – С. 21 – 22.
196. Гігієнічна оцінка канцерогенного забруднення атмосферного повітря міст з різними профілями промисловості / О. В. Швагер, І. О. Черниченко, О. М. Литвиченко, Л. С. Соверткова // Довкілля та здоров'я – 2013. – N 3. – С. 9 – 12.
197. Горова А. І. Удосконалення системи інформування про ризики для здоров'я населення через забруднення атмосферного повітря / А. І. Горова, Ю. В. Бучавий, В. Є. Колесник // Мед. інформатика та інженерія. – 2016. – N 2. – С. 21 – 25.
198. Гребняк М. П. Пересувні джерела забруднення атмосферного повітря індустріального міста у сучасних умовах / М. П. Гребняк, Р. А. Федорченко // Довкілля та здоров'я. – 2015. – N 4. – С. 26 – 29.
199. Гребняк М. П. Прогнозування впливу атмосферного забруднення на захворюваність населення індустріального міста / М. П. Гребняк, Р. А. Федорченко // Довкілля та здоров'я. – 2016. – N 2. – С. 30–34
200. Григор'єв В. Л. Чим небезпечний тополиний пух? / В. Л. Григор'єв, Д. О. Смірнов // Безпека життєдіяльності . – 2016. – N 5. – С. 3
201. Давиденко Г. М. Гігієнічна оцінка небезпеки здоров'ю населення від забруднення атмосферного повітря зваженими частками пилу : автореф. дис. ... канд. біол. наук :

14.02.01 – Гігієна та професійна патологія / Г. М. Давиденко ; ДУ "Ін-т громад. здоров'я ім. О. М. Марзєєва НАМН України". – Київ, 2017. – 21 с.

614.71(043.3) Д 13

202. Деякі особливості формування канцерогенного ризику за умов забруднення повітряного середовища / Н. А. Зінченко, О. М. Литвиченко, І. О. Черниченко, О. В. Швагер // Довкілля та здоров'я. – 2013. – N 4. – С. 23 – 27.
203. Заяць Л. М. Структурно-функціональні особливості аерогематичного бар'єру легень при дії забруднювачів атмосферного повітря / Л. М. Заяць, Р. М. Савчук // Арх. клініч. медицини. – 2014. – N 1. – С. 28 – 31.
204. Заяць Л. М. Ультраструктурні зміни альвеолоцитів І типу при дії забруднювачів атмосферного повітря / Л. М. Заяць, Р. М. Савчук // Галицький лікар. вісн. – 2014. – Т. 21, N 1. – С. 24 – 26.
205. Зінабадінова С. С. Свідчення патогенного впливу хризотилового азбесту на живі організми / С. С. Зінабадінова // Укр. мед. альм. – 2013. – Т. 16, N 3 (Додаток). – С. 186.
206. Зміни забруднення атмосферного повітря залежно від висоти / В. І. Гомонай, В. А. Капчак, М. І. Федорішко, С. А. Зуб, В. Ю. Лобко // Екол. вісн. – 2013. – N 6. – С. 19.
207. Ільченко Н. В. Пам'ятайте про небезпеку амброзії / Н. В. Ільченко // Безпека життєдіяльності. – 2017. – N 9. – С. 4 – 5.
208. Капранов С. В. Влияние загрязнителей атмосферного воздуха на показатели физического развития школьников / С. В. Капранов // Довкілля та здоров'я. – 2013. – N 3. – С. 74 – 77.
209. Капранов С. В. Оценка влияния загрязнителей атмосферного воздуха на функциональное состояние центральной нервной системы старшеклассников промышленного города / С. В. Капранов // Довкілля та здоров'я. – 2013. – N 2. – С. 21 – 25.
210. Кеч Н. Р. Вплив антропогенно забрудненого довкілля на стан здоров'я дітей / Н. Р. Кеч, О. З. Гнатейко, Н. С. Лук'яненко // Актуал. питання педіатрії, акушерства та гінекології. – 2013. – N 1. – С. 58 – 60.
211. Ковтуненко І. М. Наукове обґрунтування критеріїв безпеки для здоров'я населення впливу пилоквих алергенів атмосферного повітря : автореф. дис. ... канд. біол. наук : 14.02.01 – Гігієна та професійна патологія / І. М. Ковтуненко ; ДУ "Ін-т гігієни та мед. екології ім. О. М. Марзєєва НАМН України". – Київ, 2013. – 20 с.

614.71(043.3) К 56

212. Кузьменко Т. В. Вплив пасивного тютюнопаління на тяжкість пневмонії в малюків у зв'язку з генетичним поліморфізмом генів IL-4 (C-589T) і TNF- α (G-308A) в

Одеському регіоні України / Т. В. Кузьменко // Одес. мед. журн : – 2016. – N 2. – С. 45 – 49.

213. Луговський Д. О. Вивчення впливу парів толуолу на розвиток та течію генералізованого пародонтиту в промисловій зоні в умовах експерименту / Д. О. Луговський, В. Г. Бур'ян // Укр. мед. альм. – 2014. – Т. 17, N 2. – С. 81.
214. Луценко О. Г. Аліментарні чинники підвищення опірності організму дітей дошкільного віку до дії іонізуючого випромінювання / О. Г. Луценко // Сімейна медицина. – 2013. – N 6. – С. 96 – 99.
215. Материали експериментальних досліджень по изучению токсичности и обоснованию ПДК фенозана–23 в атмосферном воздухе населенных мест / Т. К. Валеев, Р. А. Сулейманов, И. М. Нигматуллин, А. А. Гайсин, Н. Р. Рахматуллин // Токсикол. вестн. – 2015. – N 6. – С. 37 – 40.
216. Морфологічні маркери екологічного ризику формування захворювань, обумовлених алергенними чинниками атмосферного повітря / С. О. Мокія–Сербіна, С. Г. Сітало, Т. І. Єльчанінова, Л. І. Пономарьова // Лаб. діагностика . – 2013. – N 3. – С. 42 – 45.
217. Мотрук І. І. Визначення циркадних змін концентрацій пилку трав'янистої флори як інструмент контролю полінозів / І. І. Мотрук, В. В. Родінкова // Довкілля та здоров'я. – 2016. – N 1. – С. 42 – 47.
218. Оцінка вмісту природних радіонуклідів в індустріальних залишках підприємств / Т. О. Павленко, М. В. Аксьонов, Н. Д. Шабуніна, М. А. Фризюк, О. Є. Тарасюк, Н. Л. Ковтонюк, Н. Д. Семенюк, О. В. Федоренко, О. В. Михайленко // Довкілля та здоров'я. – 2015. – N 1. – С. 21 – 24.
219. Паустовський Ю. О. Гігієнічна оцінка глобального забруднювача довкілля метилтретбутилового ефіру і молекулярно–генетичні механізми його дії на організм : автореф. дис. ... д-ра мед. наук : 14.02.01 – Гігієна та професійна патологія / Ю. О. Паустовський ; Нац. мед. ун-т ім. О. О. Богомольця. – Київ, 2015. – 43 с.
- 614.7(043.3) П 21**
220. Петросян А. А. Аналіз ризику для здоров'я дитячого населення, яке проживає в зонах забруднення атмосферного повітря викидами сірки діоксиду / А. А. Петросян // Мед. перспективи. – 2015. – Т. 20, N 4. – С. 91 – 97.
221. Петросян А. А. Аналіз міжнародних законодавчих документів, які регулюють якість атмосферного повітря / А. А. Петросян, Л. М. Черненко // Медичні перспективи. – 2016. – Т. 21, N 1. – С. 130–133.
222. Петросян А. А. Використання оцінки ризику при управлінні якістю повітря та збереженні громадського здоров'я / А. А. Петросян // Довкілля та здоров'я. – 2016. – N 2. – С. 47–50.

223. Про можливі механізми впливу забруднень атмосфери бенз(а)піреном на формування захворюваності населення на рак щитоподібної залози / Н. В. Баленко, С. М. Цимбалюк, І. О. Черниченко, О. М. Осташ // Довкілля та здоров'я. – 2016. – N 1. – С. 4–8.
224. Про можливі механізми впливу атмосферних забруднень формальдегідом на формування захворюваності населення на рак щитоподібної залози / І. О. Черниченко, Н. В. Баленко, С. М. Цимбалюк, О. М. Осташ // Довкілля та здоров'я. – 2016. – N 2. – С. 9–13.
225. Родінкова В. В. Вплив кліматичних змін на пилкування алергенної флори у Вінниці та чутливість пацієнтів до пилку / В. В. Родінкова // Довкілля та здоров'я. – 2012. – N 3. – С. 40–44.
226. Родінкова В. В. Тополиний пух та сезонна алергія: чи є загроза реальною? / В. В. Родінкова // Здоров'я України. – 2016. – N 7. – С. 68–70.
227. Родінкова В. В. Особливості палінації дерев, що мають алергенний пилок, у містах лісостепової та степової зон України / В. В. Родінкова // Одес. мед. журн. – 2013. – N 4. – С. 57–62.
228. Родінкова В. В. Сезонна динаміка повітряного паліноспектра деяких міст Центральної та Східної України / В. В. Родінкова // Клініч. імунологія. Алергологія. Інфектологія. – 2013. – N 5. – С. 55–58.
229. Слаутенко Є. Г. Сучасні підходи до оцінки впливу на здоров'я населення запахів, обумовлених забруднюючими речовинами повітря / Є. Г. Слаутенко, В. В. Моргульова // Довкілля та здоров'я. – 2018. – N 1. – С. 47–51.
230. Солоха Н. В. Структурне підґрунтя патогенної дії ультрамікроскопічних часток нітриду титану на дихальну систему / Н. В. Солоха, Н. А. Колесова // Довкілля та здоров'я. – 2016. – N 1. – С. 18–21.
231. Станіславчук Л. М. Вплив забруднювачів атмосферного повітря на частоту стенозуючого ларинготрахеїту та рецидивуючого стенозуючого ларинготрахеїту в дітей / Л. М. Станіславчук // Запорозж. мед. журн.. – 2017. – Т. 19, N 5. – С. 590–595.
232. Такий небезпечний – хлор! // Безпека життєдіяльності. – 2018. – N 2. – С. 30–31.
233. Тулякова О. В. Особенности психического развития первоклассников, проживающих в условиях загрязнения атмосферного воздуха / О. В. Тулякова // Педиатрия. – 2013. – Т. 92, N 4. – С. 95–98.
234. Турос О. І. Оцінка соціальних втрат здоров'я населення, зумовлених промисловим забрудненням атмосферного повітря викидами зважених часток (ЗЧ10) / О. І. Турос, А. А. Петросян, Г. М. Давиденко // Мед. перспективи. – 2017. – Т. 22, N 1. – С. 97–102.

235. Фера О. В. Аналіз стану забруднення атмосферного повітря Закарпатської області у динаміці упродовж 2008–2012 років / О. В. Фера, Х. І. Микита // Наук. вісн. Ужгород. ун-ту. Медицина. – 2013. – N 48. – С. 200–204.
236. Фоменко С. Е. Экспериментальная оценка токсического влияния ацетона на метаболические реакции печени в условиях повышенной влажности воздуха / С. Е. Фоменко, Н. Ф. Кушнерова // Токсикол. вестн. – 2013. – N 2. – С. 9–14.
237. Хмара Т. Ю. Соціально–гігієнічний моніторинг здоров'я населення, що мешкає в умовах атмосферного забруднення [Рукопись] : магістерська робота / Т. Ю. Хмара ; МОЗ України, Запоріж. держ. мед. ун-т. – 2016. – 65 с.

614.78 X 64

238. Хоменко І. М. Дози внутрішнього опромінення та стан здоров'я населення радіоактивно забруднених внаслідок Чорнобильської катастрофи територій Волині / І. М. Хоменко // Довкілля та здоров'я. – 2013. – N 4. – С. 36–40
239. Цимбалюк С. М. Гігієнічна оцінка впливу канцерогенних речовин атмосферного повітря на формування захворюваності на рак щитоподібної залози : автореф. дис. ... канд. мед. наук : 14.02.01 – Гігієна та професійна патологія / С. М. Цимбалюк ; ДУ "Ін-т громад. здоров'я ім. О. М. Марзєєва НАМН України". – Київ, 2017. – 21 с.

616.441–006(043.3) Ц 61

240. Чернявский И. Ю. Особенности учета пространственно–временного распределения поглощенной дозы при оценке радиационных потерь в современных условиях / И. Ю. Чернявский // Укр. радіол. журн. – 2015. – Т. 23, N 2. – С. 193–196.
241. Швагер О. В. Гігієнічна оцінка ролі пріоритетних канцерогенних сполук атмосферного повітря у формуванні онкологічної захворюваності населення міста : автореф. дис. ... канд. мед. наук : 14.02.01 – Гігієна та професійна патологія / О. В. Швагер ; ДУ "Ін-т гігієни та мед. екології ім. О. М. Марзєєва НАМН України". – Київ, 2014. – 20 с.

614.71(043.3) Ш 33

ЗАБРУДНЕННЯ ГРУНТУ

242. Адамчук Е. Е. Проблемы загрязнения окружающей среды при применении пестицидов в сельском хозяйстве / Е. Е. Адамчук, А. Е. Жембровская // Инфекционный контроль. – 2013. – N 2. – С. 30.
243. Вавріневич О. П. Гігієнічна оцінка ризику несприятливого впливу фунгіцидів на здоров'я людини при споживанні сільськогосподарської продукції, вирощеної з їх застосуванням / О. П. Вавріневич, А. М. Антоненко, С. Т. Омельчук // Довкілля та здоров'я. – 2018. – N 1. – С. 58–63.

244. Компонентний склад забруднень і стан мікробного ценозу ґрунту полігону захоронення хлорорганічних відходів / Н. А. Ямборко, І. В. Левчук, А. А. Піндрус // Мікробіол. журн. – 2013. – Т. 75, N 3. – С. 24–31.
245. Михайленко В. Л. Стан екологічної безпеки сільських районів Одеської області / В. Л. Михайленко, Л. І. Данильченко, Н. О. Рекрутюк // Експерим. і клініч. медицина. – 2015. – N 3. – С. 164–167
246. Якісний склад домінуючих форм мікроорганізмів, виділених із забруднених радіонуклідами ґрунтів, та їх здатність до акумуляції ¹³⁷Cs / Н. О. Рекрутюк, О. В. Мошинець, Л. В. Титова, С. Є. Левчук // Мікробіол. журн. – 2013. – Т. 75, N 1. – С. 33–40.

ЕКОЛОГІЯ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ

247. Амброзія – бич нашої області! [інтерв'ю з Недельської С. ЗГМУ] / Б. Коваленко // Індустріальне Запоріжжя. – 2017. – № 26, 29 юн. – С. 6, 20.
248. Білугіна Т. До проблеми хімічного забруднення атмосферного повітря м. Запоріжжя 2009–2013 р.р. / Т. Білугіна, Ю. В. Волкова // Актуальні проблеми та перспективи розвитку медичних, фармацевтичних та природничих наук : зб. тез доп. III Регіональної наук.–практ. конференції студ., асп. та молодих вчених 29 листопада 2014 року / М. О. Фролов [та ін.]. – Запоріжжя : ЗНУ, 2014. – С. 337–338.

57(061) А 43

249. Взаємозв'язок виникнення симптоматики у дітей із сезонною алергією та рівня аероалергенів в атмосферному повітрі м. Запоріжжя / О. Д. Кузнецова, С. М. Недельська, О. Б. Приходько, І. А. Кізілова, О. О. Шевченко // Актуал. питання фармац. і мед. науки та практики. – 2013. – N 3. – С. 43–46.
250. Владимиров В. Автомобильный выхлоп. Мы его или он нас? / В. Владимиров // Запороз. Січ. – 2015. – 29 окт., № 190/192. – С.11.

251. Вовк Ю. Г. Вплив екологічно–соціальних чинників на особливості розповсюдженості псоріазу серед мешканців м. Запоріжжя та Запорізької області / Ю. Г. Вовк, О. В. Калабуха // Сучасні аспекти медицини і фармації – 2016 : зб. тез всеукр. наук.–практ. конф. молодих вчених та студ. з міжнар. участю, 12–13 травня 2016 р. / Запоріз. держ. мед. ун–т. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2016. – С. 57.

61(063) С 91

252. Волкова Ю. В. Оцінка забруднення атмосферного повітря м. Запоріжжя викидами пилу / Ю. В. Волкова // Сучасні аспекти медицини і фармації – 2016 : зб. тез всеукр. наук.–практ. конф. молодих вчених та студ. з міжнар. участю, 12–13 травня 2016 р. / Запоріз. держ. мед. ун–т. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2016. – С. 57–58.

61(063) С 91

253. Демяненко І. В. Структура вроджених вад серця, об'єм викидів CO₂ у атмосферне повітря та народжуваність у матерів із групи ризику за віком у Запорізькій області у

2006–2011 роках / І. В. Демяненко // Актуал. питання фармац. і мед. науки та практики. – 2013. – N 2 (Додаток). – С. 79.

254. Захарова Н. Правительство запретило экологам проверять Запорожские заводы / Н. Захарова, В. Бутенко // Суббота плюс. – 2014. – N 46, 13–20 ноября. – С. 10–11.

255. Ковтуненко І. М. Наукове обґрунтування критеріїв безпеки для здоров'я населення впливу пилоквих алергенів атмосферного повітря : автореф. дис. ... канд. біол. наук : 14.02.01 – Гігієна та професійна патологія / І. М. Ковтуненко ; ДУ "Ін-т гігієни та мед. екології ім. О. М. Марзєєва НАМН України". – Київ, 2013. – 20 с.

614.71(043.3) К 56

256. Костенецький М. І. Радіоекологія середовища життєдіяльності населення Запорізької області : монографія / М. І. Костенецький, А. І. Севальнев, А. В. Куцак ; рец.: Т. О. Павленко, І. В. Кочін. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2017. – 151 с.

574(477.64) К 72

257. Кудиевский А. В. Проблемы экологии и здоровья в Запорожском регионе, кому и как их решать / А. В. Кудиевский, С. О. Масленников, В. Г. Иваньков // Актуальні питання лікування патології суглобів та ендопротезування : матеріали наук.–практ. конф., Запоріжжя 8–9 вересня 2016 р. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2016. – С. 48–50.

616.72–089(063) А 43

258. Леутенко К. В. Аналіз рівня концентрації спор грибів CLADOSPORIUM у повітрі м. Запоріжжя впродовж 2013–2014 років / К. В. Леутенко // Здобутки теоретичної медицини – в практику охорони здоров'я : зб. тез доп. Всеукр. наук.–практ. конф. молодих вчених та студ. 26–27 березня 2015., м. Запоріжжя. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2015. – С. 84–85.

61(063) З–46

259. Малєєва Г. Ю. Особливості прогнозування кількості пилку амброзії в атмосферному повітрі Запоріжжя / Г. Ю. Малєєва, О. Б. Приходько, Т. І. Ємець // Довкілля та здоров'я. – 2018. – N 1. – С. 31–35.

260. Малєєва Г. Ю. Порівняння кількості пилку амброзії у повітрі м. Запоріжжя у 2014 та минулих роках / Г. Ю. Малєєва // Здобутки теоретичної медицини – в практику охорони здоров'я : зб. тез доп. Всеукр. наук.–практ. конф. молодих вчених та студ. 26–27 березня 2015., м. Запоріжжя. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2015. – С. 85–86.

61(063) З–46

261. Малєєва Г. Ю. Результати моніторингових спостережень за кількістю пилку амброзії в атмосферному повітрі м. Запоріжжя у період з 2006 по 2015 роки / Г. Ю. Малєєва // Сучасні аспекти медицини і фармації – 2016 : зб. тез всеукр.наук.–практ. конф. молодих вчених та студ. з міжнар. участю, 12–13 травня 2016 р. / Запоріз. держ. мед. ун-т. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2016. – С. 63–64.

61(063) З–46

262. Петренко С. Запорізьке повітря знов у зоні небезпеки / С. Петренко // Запороз. Січ. – 2014. – N195, 27 вересня. – С. 4.
263. Петренко С. Проблема забруднення повітря в Запоріжжі залишається відкритою / С. Петренко // Запороз. Січ. – 2015. – N 37, 28 лютого. – С. 4.
264. Радон у дошкільних закладах Запорізької області та дози опромінення дітей / Т. О. Павленко, М. І Костенецький, А. В. Куцак, А. І. Севальнев, М. В. Аксьонов, М. А. Фризюк // Довкілля та здоров'я. – 2013. – N 1. – С. 49–53.
265. Савельєв М. А. Дослідження бактеріального забруднення атмосферного повітря м. Запоріжжя / М. А. Савельєв, Я. А. Чорний, І. Е. Ніфонтов // Актуал. питання фармац. і мед. науки та практики. – 2013. – N 2 (Додаток). – С. 144.
266. Севальнев А. І. Дослідження вмісту зважених часточок в атмосферному повітрі м. Запоріжжя / А. І. Севальнев, Ю. В. Волкова // Сучасні мед. технології. – 2016. – N 3. – С. 128–130.
267. Семенова В. Оценка связи возникновения псориаза с неблагоприятными экологическими условиями при проведении социально-гигиенического мониторинга заболеваемости в условиях промышленного региона г. Запорожья / В. Семенова, Б. Белинский, И. А. Соколовская // Актуальні проблеми та перспективи розвитку медичних, фармацевтичних та природничих наук : зб. тез доп. III Регіональної наук.–практ. конференції студ., асп. та молодих вчених 29 листопада 2014 року / М. О. Фролов [та ін.]. – Запоріжжя : ЗНУ, 2014. – С. 368–369.

57(061) А 43

268. Сидоров С. Запорожцев травят : кто и как, чем и где? / С. Сидоров, В. Бутко, Приходько О. // Суббота плюс. – 2013. – 4 апреля, № 14. – С. 8.
269. Стан органів чоловічої репродуктивної системи та корекція порушень в умовах великого промислового міста (Запоріжжя та Запорізька область / О. А. Нікіфоров, Н. В. Авраменко, О. О. Ломейко, Г. В. Бачурін // Актуал. питання фармац. і мед. науки та практики. – 2015. – N 3. – С. 76–80.
270. Федорченко Р. А. Особливості забруднення атмосферного повітря Запорізької області викидами від пересувних джерел та захворюваність дорослих на хвороби системи органів дихання / Р. А. Федорченко, Є. І. Завдун, О. О. Білий // Актуальні проблеми та перспективи розвитку медичних, фармацевтичних та природничих наук : зб. тез доп. III Регіональної наук.–практ. конференції студ., асп. та молодих вчених 29 листопада 2014 року / М. О. Фролов [та ін.]. – Запоріжжя : ЗНУ, 2014. – С. 370–372.

57(061) А 43

271. Черненко Г. С. Джерела питного водопостачання, як фактор ризику для здоров'я населення Запорізької області [Рукопись] : магістерська робота / Г. С. Черненко ;

614.777 Ч-49

ЕКОЛОГІЧНА ОПТИМІЗАЦІЯ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

272. Герман О. О. Наукове обґрунтування протирадонових заходів для будівель, розташованих на радононебезпечних територіях України: автореф. дис. ... канд. біол. наук : 14.02.01 – Гігієна та професійна патологія / О. О. Герман ; ДУ "Ін-т громад. здоров'я ім. О. М. Марзєєва НАМН України". – Київ, 2016. – 20 с.

613.648.4(043.3) Г 38

273. Гігієнічна оцінка використання нанорозмірних систем для дезактивації радіоактивно забруднених продуктів харчування у віддалений період після Чорнобильської катастрофи / І. М. Хоменко, В. В. Олішевський, О. В. Кочубей–Литвиненко, І. М. Маринін, А. Б. Білоник // Сімейна медицина. – 2014. – N 5. – С. 35–37.
274. Горова А. І. Оцінка ступеня озеленення санітарно–захисних зон промислових підприємств Дніпропетровська / А. І. Горова, Ю. В. Бучавий // Довкілля та здоров'я. – 2016. – N 2. – С. 35–38
275. Гребняк М. П. Принципи профілактики шкідливого впливу індустріальних атмосферних забруднень на стан здоров'я населення / М. П. Гребняк, Р. А. Федорченко // Довкілля та здоров'я. – 2018. – N 1. – С. 51–56.
276. Дичко Є. Н. Первинна стоматологічна профілактика дитячого населення, що мешкає в техногенному регіоні / Є. Н. Дичко, А. В. Штомпель, П. Л. Срібник // Укр. стомат. альм. – 2016. – N 4. – С. 77–80.
277. Зубченко П. А. Як діяти при задимленні атмосферного повітря в результаті масових лісових і торф'яних пожеж? : (пам'ятка для населення) / П. А. Зубченко // Безпека життєдіяльності. – 2015. – N 12. – С. 30–31
278. Екологічні засади збалансованого розвитку: регіональні аспекти // Екол. вісн. – 2016. – N 3. – С. 6–7.
279. Іванова А. Озеленення міста, як фактор поліпшення екологічного стану промислового центру / А. Іванова, Д. Чернявський, Л. П. Шаравара // Актуальні проблеми та перспективи розвитку медичних, фармацевтичних та природничих наук : зб. тез доп. III Регіональної наук.– практик. конференції студ., асп. та молодих вчених 29 листопада 2014 року / М. О. Фролов [та ін.]. – Запоріжжя : ЗНУ, 2014. – С. 348–350.

57(061) А 43

280. Лучинський В. М. Клінічна ефективність використання лікувально–профілактичного комплексу у дітей з карієсом зубів, які проживають на територіях, забруднених

інгаляційними ксенобіотиками / В. М. Лучинський // Вісн. соц. гігієни та організації охорони здоров'я України. – 2013. – N 1. – С. 38–41.

281. Матасар В. І. Наукове обґрунтування заходів аліментарної профілактики основних нутрієнтних дефіцитів у вагітних, які проживають на радіоактивних забруднених територіях: автореф. дис. ... канд. мед. наук : 14.02.01 – Гігієна та професійна патологія / В. І. Матасар ; Нац. мед. ун-т ім. О. О. Богомольця. – Київ, 2013. – 24 с
616–084(043.3) М 33
282. Нікітіна К. Основи профілактики хвороб кровообігу у населення в регіонах з несприятливою екологічною ситуацією / К. Нікітіна, Т. Плотнікова, В. Кірсанова // Актуальні проблеми та перспективи розвитку медичних, фармацевтичних та природничих наук : зб. тез доп. III Регіональної наук.–практ. конференції студ., асп. та молодих вчених 29 листопада 2014 року / М. О. Фролов [та ін.]. – Запоріжжя : ЗНУ, 2014. – С. 271–272.
57(061) А 43
283. Ноосферно–екологічний імператив как основа современного мировоззрения будущего врача / А. К. Клименко, С. В. Витрищак, Е. Л. Савина, С. Н. Зерова // Укр. мед. альм. – 2013. – Т. 16, N 6. – С. 94.
284. Обґрунтування сучасної моделі інформаційного забезпечення, екологічного захисту та біоетичного розвитку населення територій, що забруднені радіоактивними речовинами / І. В. Кочін, О. М. Акулова, П. І. Сидоренко, В. М. Василенко, О. О. Гайволя, В. М. Ільїна, Т. М. Гут, І. Ф. Шило, Д. О. Трошин // Актуал. питання фармац. і мед. науки та практики.– 2014. – N 2. – С. 76–80.
285. Омелянець М. І. Гігієнічні оцінка організованого безплатного харчування потерпілих від Чорнобильської катастрофи дітей на радіоактивно забруднених територіях України для профілактики внутрішнього опромінення / М. І. Омелянець, Н. В. Півень, Н. В. Гунько // Довкілля та здоров'я. – 2015. – N 4/6. – С. 44–49.
286. Орфанова М. М. Екологізація освітнього процесу / М. М. Орфанова, Т. М. Яцишин // Екол. вісн. – 2015. – N 6. – С. 23–24.
287. Пристер Б. С. Соблюдение принципа "Безопасность – абсолютный приоритет атомной энергетики" необходимо обеспечить законодательно / Б. С. Пристер // Довкілля та здоров'я. – 2013. – N 1. – С. 4–11.
288. Проблемы проведения йодной профилактики при аварии на ядерном блоке АЭС / С. Ф. Гончаров, Г. М. Аветисов, А. М. Сердюк, И. П. Лось, О. Е. Тарасюк // Довкілля та здоров'я :. – 2013. – N 1. – С. 12–19.
289. Родінкова В. В. Наукове обґрунтування системи моніторингу та профілактики впливу алергенних чинників біологічного походження на стан здоров'я міського населення України : автореф. дис. ... д-ра біол. наук : 14.02.01 – Гігієна та професійна патологія / В. В. Родінкова ; ДУ "Ін-т гігієни та мед. екології ім. О. М. Марзєєва НАМН України". – Київ, 2015. – 40 с.

616–084(043.3) Р 60

290. Скрильник Є. В. Науково–технологічні основи виробництва екологічно безпечних добрив на основі відходів органічного походження / Є. В. Скрильник, В. А. Гетманенко, А. М. Кутова // Екол. вісн. – 2017. – N 2. – С. 24–25.
291. Стефурак В. П. Екологічна оптимізація навколишнього середовища в контексті вчення В. Вернадського про живу речовину / В. П. Стефурак, Н. Ю. Лучків, С. П. Наконечна // Галицький лікар. вісн. – 2013. – N 1. – С. 166–168.
292. Фризюк М. А. Наукове обґрунтування оптимізації протирадонових заходів для громадських будівель (на прикладі дитячих навчальних закладів Кіровоградської області) : автореф. дис. ... канд. біол. наук : 14.02.01 – Гігієна та професійна патологія / М. А. Фризюк ; ДУ "Ін-т гігієни та мед. екології ім. О. М. Марзєєва НАМН України". – Київ, 2013. – 20 с.
- 614.876(043.3) Ф 88**
293. Черненко Л. М. Наукове обґрунтування медико–екологічних заходів щодо вдосконалення управління якістю атмосферного повітря : автореф. дис. ... канд. мед. наук : 14.02.01 – Гігієна та професійна патологія / Л. М. Черненко ; ДУ "Ін-т громад. здоров'я ім. О. М. Марзєєва НАМН України". – Київ, 2016. – 21 с.
- 614.71(043.3) Ч–49**
294. Чміль В. Д. Организация и осуществление в Украине контроля за содержанием диоксинов и полихлорированных бифенилов в продовольственном сырье, пищевых продуктах и кормах в соответствии с нормативами Европейского Союза / В. Д. Чміль // Совр. пробл.токсикологии. – 2015. – N 3. – С. 87–103.
295. Чумаченко Н. Г. Оптимізація лікувально–профілактичних заходів при бронхіальній астмі у дітей, які мешкають в екологічно несприятливому регіоні : автореф. дис. ... канд. мед. наук : 14.01.10 – Педіатрія / Н. Г. Чумаченко ; ДУ "Ін-т педіатрії, акушерства і гінекології НАМН України". – Київ, 2017. – 18 с.
- 616.248(043.3) Ч–90**
296. Шматков Г. Г. Детоксикація техногенно забруднених важкими металами ґрунтів – шлях до одержання екологічно чистої продукції / Г. Г. Шматков, Т. Ф. Яковишина // Екол. вісн. – 2012. – N 4. – С. 16, 25.
297. Щудро С. А. Здоров'явизначаюча технологія як взаємодія підлітків, сім'ї, школи та навколишнього середовища / С. А. Щудро // Мед. перспективи . – 2014. – Т. 19, N 4. – С. 159–164.

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК

- Аветисов Г. М. 288
Агиров А. Х. 182
Адамчук Е. Е. 242
Ажиметова Г. Н. 24
Айдинов Г. Т. 182
Акулова О. М. 139,284
Аксьонов М. В. 218,264
Алексійчук В. Д. 148
Алексійчук О. Ю. 149
Аманбекова А. У. 24
Ананьева О. В. 192
Андрієнко Л. Г. 97
- Андрусина І. М. 1
Андрусак В. 193
Антипкін Ю. Г. 2
Антомонов М. Ю. 8,186
Антоненко А. М. 3,71,184,243
Антонова О. В. 23
Артамонова Г. В. 96
Арустамян О. М. 149
- Бабій В. Ф. 120,185
Бабієнко В. В. 4
Бабич В. А. 111
Бабкина Н. Г. 140
Базелюк Л. Т. 194
Базыка Д. А. 140
Бакирова Р. Е. 24
Байда Л. К. 153
Баленко Н. В. 120
Барабаш А. Л. 169
Бардов В. Г. 70
Балан Г. М. 79, 111
Баленко Н. В. 223,224
Батчаев Х. Х. 182
Бачурін Г. В. 269
Бєбешко В. Г. 153
Бєзвущко Е. В. 56,57
Бєзуб О. В. 5
Бєлєцкая Э. Н. 5
Бєлінский Б. 267
Бєрдник О. В. 6,88,89
Бєрезовський В. Я. 132
Білецька Е. М. 23 ,86,151
Білий О. О. 270
Білоник А. Б. 273
Білугіна Т. 248
- Бобильова О. О. 79,150
Бобьлева О. А. 111
Богданова Т. І. 131
Богданович Л. 101
Бондаренко Т. М. 144
Бондаренко Ю.104
Бородавко О. І. 7
Бруслова К. М. 153
Бубало Н. Н. 111
Бутенко В. 254
Бутко В. 268
Бувало В. А. 111
Бузинний М. Г. 81
Бузунов В. О. 133
Булгаков Н. Г. 169
Бучавий Ю. В. 197,274
Бур'ян В. Г. 213
- Ваврієвич О. П. 71,184,43
Вадзюк С. Н. 72
Вайсерман А. М. 126
Валєєв Т. К. 215
Василенко В. М. 139,284
Ватуня А. В. 71
Вдовенко В. Ю. 130,138,142,143
Величко М. В. 191
Верголяс М. Р. 170
Винарська О. І. 185
Витрищак С. В. 9,283
Вівчар І. С. 125
Вітрищак С. В. 10,116
Віштак Н. В.45
Владимиров В. 250
Вовк Ю. Г. 251
Войтенко В. П. 80,126
Войтович О. В. 11,13
Войтюк Ю. Ю. 152
Войчулене Ю. С. 133
Волкова Ю. В. 248,252,266
Волосовець О. П. 14,195
Волошко В. І. 130
Врублевська С. В.14,195
- Гайволя О. О. 139,284
Гайналій А. В. 71
Гайсин А. А. 215
Гаркавий С. І. 8
Гейко І. А. 44

- Гелевера О. Ф. 172
Герман О. 127
Герман О. О. 272
Гетманенко В. А. 290
Гетманець А. О. 94
Гетманець О. В. 94
Гірчак Г. В. 57
Гнатейко О. З. 41,74,87,210
Голіченков О. М. 185
Головачева В. А. 157
Головачова В. О. 119
Головкова Т. А. 23, 60,154
Голуб І. О. 1
Гомозова Е. А. 44
Гомонай В. І. 206
Гонський Я. І. 156
Гончар Г. Ю. 63
Гончаров С. Ф. 288
Горбач Т. В. 157
Гордієнко В. В. 155
Горова А. І. 197,274
Горох Е. Л. 140
Грачова Т. І. 16
Гребняк М. П. 18,60,198,199,275
Григоренко Л. Є. 185
Григор'єв В. Л. 200
Гриценко Т. В. 138
Гродзинська Г. А. 63
Гудзенко Н. А. 140
Гулак Л. О. 131,140
Гульванська Н. Л. 172
Гуньо Н. В. 285
Гурвич В. Б. 67
Гут Т. М. 139,284
- Давиденко Г. М. 201,234
Данилов Ю. В. 128,147
Данильченко Л. І. 245,246
Джура Н. М. 129
Дзяк М. В. 175
Деєв В. А. 176
Дема О. В. 174
Демяненко І. В. 253
Дідик Н. В. 185
Димидова Л. Л. 182
Дичко Є. Н. 276
Дмитруха Н. М. 170
Дмухальська Є. Б. 156
Добрянская О. В. 6
Добрянська О. В. 89
- Долгушина Н. В. 19,40
Домашевська Т. Є. 133
Дорошук А. Д. 83
Дорошук Н. А. 83
Думанський Ю. Д. 120
Думбадзе О. С. 182
Дьомін Ю. А. 20
Дячук К. Г. 71
- Сльчанінова Т. І. 61,216
Ємець Т. І. 259
Єрем Т. В. 187
Ермолаєва М. В. 44
Ешмагамбетова А. Б. 194
- Жембровская А. Е. 242
Жук С. В. 9
- Завгородній І. В. 15
Завгородня Н. І. 15
Завдун Є. І. 270
Зайченко Я. О. 25
Засыпка Л. И. 173
Захарова Н. 254
Заяць Л. М. 203,204
Землякова Т. Д. 23
Зербино Д. Д.
26,27,28,29,30,31,32,33,34,35,36
Зерова С. Н. 283
Зінабадінова С. С. 205
Зінченко Н. А. 202
Зуб С. А. 206
Зубченко П. А. 277
Зурнаджи Л. Ю. 131
Ибраєва Л. К. 24
Іванова А. 279
Іванько О. М. 177
Іваньков В. Г. 257
Игнат'єва И. Ю. 37
Ильичева В. Н. 38
Ільченко Н. В. 207
Исаєнко Т. Н. 142
Ільїна В. М. 139,284
Ільченко Н. В. 39
Іськів М. Ю. 87
Ильченко И. Н. 40
- Казанцева Е. В. 19,40
Калабуха О. В. 251
Камишний О. М. 11

Камінська Т. М. 62
Капранов С. В. 208,209
Капчак В. А. 206
Кацнельсон Б. А. 67
Качко Г. О. 134,145
Кеч Н. Р. 41, 42, 74,87,210
Кикта Х. П. 71
Кізілова І. А. 249
Кірсанова В. 282
Клименко А. К. 9,10,283
Клименко В. І. 43
Климович О. В. 94
Коваленко Б. 247
Коваль В. А. 102
Коваль Н. М. 116
Ковальчук Л. Є. 109
Ковальчук Л. Й. 178,181
Ковтуненко І. М. 211.,255
Ковтонюк Н. Л. 218
Колесник В. Є. 197
Колесова Н. А. 230
Колинковский А. Н. 29,30,31,32,33
Колпаков І. Є. 130, 132
Колпаков И. Е. 138
Кондратенко О. Є. 120,185
Кондратова І. Ю. 15
Кондратюк В. А. 158
Кондрашова В. Г. 130,132,138,142
Коновалова Н. В. 83
Константинова О. Д. 37
Корда М. М. 75,184
Корнацький В. М. 46
Короткова Е. Ю. 142
Коршун М. М. 3,8,174,184,188
Коршун О. М. 174
Косминіна Н. С. 47,74
Костенецький М. І. 256,264
Костенко А. І. 153
Костенко Є. Я. 71
Косуба Р. Б. 155
Котлик Л. С. 173
Кочін І. В. 139,256,284
Кочубей–Литвиненко О. В. 273
Кошель Н. М. 80,126
Кравченко В. І. 135
Кравчун Т. Є. 97
Краснікова Л. І. 133
Краснокутская Л. М. 98
Криванич В. М. 71
Кривенчук В. Є. 150
Крісілов А. Д. 181
Кубашко А. В. 176
Кудиевский А. В. 257
Кузенко О. В. 20
Кузнецова Л. В. 144
Кузнецова О. Д. 249
Кузьменко Т. В. 212
Кузьмин С. В. 67
Кузьминський С. М. 179
Кузьмінов Б. П. 48
Куліш Т. В. 189
Кутова А. М. 290
Куцак А. В. 256,264
Кучеренко О. Ю. 185
Кушнерова Н. Ф. 236
Лабій Ю. А. 45,49,50
Лампека О. Г. 1
Лахтін Ю. В. 159
Левицький Є. Л. 99
Левченко В. А. 51
Левчук І. В. 244
Левчук С. Є. 246
Лемешко Л. П. 185
Леонович Е. С. 142
Леонович О. С. 130
Лепешкин И. В. 111
Леутенко К. В. 258
Линдін М. С. 160,165
Линдіна Ю. М. 165
Линчак О. В. 145
Липовецька О. Б. 180,186
Литвинец О. М. 143
Литвинець О. М. 132
Литвиченко О. М. 120,196.202
Лищенко Е. В. 138
Лівенцова К. В. 52
Лобко В. Ю. 206
Лозіна Л. Б. 72
Ломейко О. О. 269
Лось І. П. 124
Лось И. П. 288
Лотоцька О. В. 158
Лубянова И. П. 98
Луговський Д. О. 213
Лукіна І. А. 53
Лук'яненко Н. С. 41,45,74,87,210
Луценко О. Г. 136,214
Лучак М. В. 45,47,54

- Лучинський М. А. 55
Лучинський В. М. 280
Лучків Н. Ю. 291
Ляшенко В. І. 185
Ляшенко Л. О. 153
- Мажар Г. 121
Майстренко З. Ю. 185
Мазулін О. В. 53
Макарова А. С. 161
Макєєва Н. І. 102
Макєєва Є. А. 102
Макєєва Н. І. 157
Малєєва Г. Ю. 159,259,260,261
Малко Н. В. 56,57,92
Маляр К. В. 58
Маринін І. М. 273
Маркевич О. В. 137
Маркович І. Г. 59
Маркович І. Ф. 59
Мартинова С. М. 162
Масікевич Ю. Г. 103
Масленников С. О. 257
Матасар В. І. 281
Мельничук Г. М. 49,50
Мельохіна В. Б. 122
Мехова Л. В. 80
Микита Х. І. 235
Минасян В. В. 38
Митциев А. К. 163
Михайленко В. Л. 245
Михайленко О. В. 218
Михайлова Л. Л. 81
Мокиєнко А. В. 173
Мокія–Сербіна С. О. 61,216
Молдавська Н. Б. 185
Моргульова В. В. 229
Москаленко Ю. В. 167
Москвичева М. Г. 58
Мотков К. В. 128,147
Мотрук І. І. 217
Мошинець О. В. 246
Мудра І. Г. 91
Муквіч О. М. 62
Мясников В. А. 94
- Наконечна С. П. 291
Намазбаєва З. И. 194
Назар О. В. 144
- Назаренко О. П. 144
Науменко Н. В. 44
Небесний В. Б. 63
Негря А. В. 71
Недельська С. М. 249
Недельская С. Н. 64
Недопитанская Н. Н. 111
Нигматуллин И. М. 215
Никберг И. И. 65
Нікітіна К. 282
Нікіфоров О. А. 269
Ніфонтов І. Е. 265
Няньковський С. Л. 66
- Околова В. В. 5
Олексюк Л. Ф. 72
Олешко Л. Д. 68
Олішевський В. В. 273
Омельченко Е. М. 145
Омельчук С. Т. 184,243
Омельянець М. І. 285
Онул Н. М. 23, 69,86,151
Орфанова М. М. 286
Остапко О. І. 73
Осташ О. М. 223,224
Осяєва М. К. 83
Отчик А. Е. 157
Охапкіна О. В. 22
Очеретяна Г. В. 117
- Павленко Т. О. 218,256,264
Палиця Л. М. 75
Паустовський Ю. О. 219
Пашинська С. Л. 76
Педан Л. Р. 145
Перепелиця О. О. 155
Петренко Н. Ф. 173
Петренко С. 262,263
Петросян А. А. 220,221,222,234
Печеник С. О. 45
Пешикова М. В. 58
Півень Н. В. 285
Підлужна М. М. 183
Пімушина М. В. 185
Піндрус А. А. 244
Пінчук Л. П. 62
Піонтковська О. В. 15
Пивоварова Л. В. 19
Писаренко В. 107
Писарук А. В. 80,126

Плескач О. Я. 138
Плотнікова Т. 282
Повякель Л. І. 150
Подольський В. В. 77
Подольська В. В. 66
Поканевич Т. М. 145
Покидюк М. О. 71
Поліон М. Ю. 151
Полякова Є. М. 78
Полька О. О. 145
Пономаренко Н. П. 8
Пономарьова Л. І. 61,216
Постнов А. Ю. 83
Привалова Л. І. 67
Пристер Б. С. 287
Присяжнюк А. Е. 140
Приходько О. 268
Приходько О. Б. 249,259
Проданчук М. Г. 79
Прокопов В. О. 186,189
Прохоренко А. 82
Процюк О. В. 145
Пудов А. М. 194

Радченко Е. А. 84
Раєцька О. В. 185
Ратинська О. М. 72
Рахматуллин Н. Р. 215
Резніченко Ю. Г. 2, 85
Рекрутюк Н. О. 245,246
Родінкова В. В. 217,225,226,227,228,289
Родненков О. В. 83
Рогач І. М. 187
Романюк А. М. 165,167
Романенко А. Е. 140
Романченко М. О. 81
Руда Т. В. 188
Рудницкая О. П. 6
Рудницька О. П. 88 ,89
Ручкін В. О. 153

Савельєв М. А. 78,265
Савина Е. Л. 283
Савіна О. Л. 10
Савчук Р. М. 203,204
Сауляк С. В. 167
Сахно В. І. 81
Севальнев А. І. 256,264
Севальнев А. І. 266
Семашко П. В. 117,118

Семененко С. Б. 171
Семенова В. 267
Семенова Н. В. 15,90
Семенюк Н. Д. 124,218
Сердюк А. М. 36,81,86,288
Сердюк Є. А. 120
Сікора В. В. 165
Сілантьєва О. В. 46
Сіняєва І. Р. 22
Сітало С. Г. 61,216
Сидоренко П. І. 139,284
Сидоров С. 268
Симович С. В. 81
Синяченко О. В. 44
Скалецька Н. М. 48,91
Скрильник Є. В. 290
Слаутенко Є. Г. 229
Слипенюк Е. М. 140
Смердова Л. М. 150
Смірнов Д. О. 200
Смірнова І. В. 43
Смолягин А. И. 37
Смоляр Н. І. 92
Сноз С. В. 150
Соболь В. А. 189
Соверткова Л. С. 120,196
Соколенко В. Л. 141
Соколенко С. В. 141
Соколов Д. А. 38
Соколовская И. А. 267
Солобоева Ю. И. 67
Солоха Н. В. 230
Сопронюк М. Т. 93
Сорока А. А. 142
Срібник П. Л. 276
Станіславчук Л. М. 231
Станкевич В. В. 116
Степанова Є. І. 130,132
Степанова Е. И. 138,142,143
Стефурак В. П. 291
Стороженко К. В. 95
Стусь В. П. 86,151
Сулейманов Р. А. 215
Суханова Я. Ю. 71

Табакеев М. В. 96
Такташов Г. С. 44
Таранова Т. В. 64
Тарасюк Е. Ф. 173
Тарасюк О. Є. 124,218

- Тарасюк О. Е. 288
Терещенко В. П. 131
Терещенко С. О. 133
Терещенкова І. І. 22
Тимофійчук І. Р. 171
Тимченко О. І. 145
Титова Л. В. 246
Ткачишин В. С. 149
Томашевська Л. А. 97, 185
Трахтенберг І. М. 98
Трахтенберг І. М. 99, 170
Треніна А. С. 123
Тронько М. Д. 131
Троцюк Н. К. 140
Трошин Д. О. 139, 284
Труш Є. А. 189
Тулякова О. В. 100, 233
Турос О. І. 234
- Уманець Г. П. 185
Усик С. 101, 121
- Фера М. О. 71
Фера О. В. 71, 235
Федоренко В. І. 70
Федоренко З. П. 140
Федоренко О. В. 218
Федорів О. Є. 158
Федорішко М. І. 206
Федорченко Р. А. 18, 60, 198, 270, 275
Фоменко С. Е. 236
Фризьок М. А. 218, 264, 292
Фролова Т. В. 22
Фузик Н. Н. 140
- Хабарова Т. П. 133
Харченко О. А. 111
Хасанова З. Б. 83
Хесуани Ю. Д. 83
Хлистун Н. Я. 102
Хмара Т. Ю. 237
Хоменко І. М. 144, 238, 273
Храменкова Е. Л. 182
Хухрянская Е. Н. 140
- Цветкова Н. М. 153
Цимбалюк К. К. 178
Цимбалюк С. М. 223, 224, 239
- Чайковська Г. С. 87
Чайченко Т. В. 102
Чазова І. Е. 83
Черненко Г. С. 271
Черненко Л. М. 221, 293
Черниченко І. О. 120, 196, 202, 223, 224
Чернявський Д. 279
Чернявский І. Ю. 240
Чиж В. 104
Чирков В. С. 81
Чміль В. Д. 294
Чорний Я. А. 265
Чумаченко Н. Г. 105, 106, 295
- Шабуніна Н. Д. 124, 218
Шаповал В. 107
Шаравара Л. П. 279
Швагер О. В. 196, 202, 241
Швайко Л. І. 146
Швець В. І. 171
Швець Л. С. 109
Швець Н. В. 171
Шевченко О. О. 190, 249
Шевченко Т. І. 128, 148
Шендо Г. Л. 182
Шило І. Ф. 139, 284
Шило М. М. 110
Шкуро В. В. 117
Шматков Г. Г. 296
Шпак В. М. 131
Штомпель А. В. 276
Щудро С. А. 60, 297
- Юзик А. В. 191
- Яковець Н. 113
Яковишина Т. Ф. 296
Яловенко О. І. 185
Ямборко Н. А. 244
Ямка Я. М. 91
Янко Н. В. 116
Ярушин С. В. 67
Ярцева М. О. 2, 114, 115
Ястремська С. О. 75
Яцишин Т. М. 286